

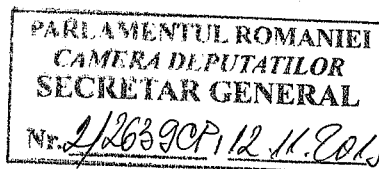
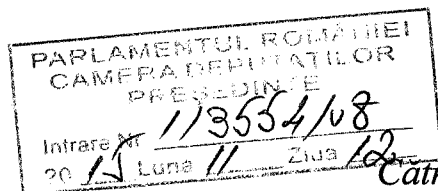
CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI

Strada Lev Tolstoi nr. 22 – 24, Sector 1, cod 011948, București

Telefon: 021.30.78.740; Fax: 021.30.78.889

Internet: <http://www.curteadeconturi.ro> e-mail: rei@rcc.ro

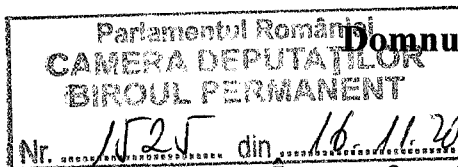
Nr. 9093 /N.V./ 09. 11. 2015

12.11.2015
Stefan Zgonea
Stefan Zgonea

CAMERA DEPUTAȚILOR

București, Palatul Parlamentului, Strada Izvor nr. 2-4, Sector 5

Domnului Președinte Valeriu Ștefan ZGONEA

În conformitate cu prevederile pct. 429 din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din acest activități, aprobat prin Hotărârea Plenului nr. 155/29.05.2014 și publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 547/24.07.2014, am onoarea să vă prezint, alăturat, **Sinteza Raportului special** privind „Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor în perioada 2012 – 2014”, întocmit de Curtea de Conturi a României, în urma acțiunii de verificare la Administrația Națională „Apele Române”.

Cu deosebită stimă,

PREȘEDINTE,

Nicolae VĂCĂROIU

Nicolae Văcăroiu

CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI

Strada Lev Tolstoi nr.22-24 Sector 1 cod 011948 București

Telefon: 307.88.18; Fax 307.88.75

Internet: <http://www.curteadeconturi.ro> e-mail: rei@rcc.ro

SINTEZA

**Raportului special privind
controlul situației, evoluției și modului de
administrare a patrimoniului public și privat al
statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și
a efectuării cheltuielilor în perioada 2012-2014,**

**întocmit în urma acțiunii de verificare desfășurate
la**

**ADMINISTRAȚIA NAȚIONALĂ „APELE
ROMÂNE”**

CUPRINS

Pag.

CAPITOLUL I. PREZENTAREA GENERALĂ A ENTITĂȚII

I.	Date cu caracter general referitoare la scopul, obiectivele și atribuțiile <i>Administrației Naționale Apele Române</i>	3
II.	Modul de organizare și funcționare al <i>ANAR</i>	4
III.	Modalitatea de asigurare a finanțării activității <i>ANAR</i>	5
IV.	Principalele date din bilanț, contul de execuție și celelalte situații financiare.....	7

CAPITOLUL II. SINTEZA PRINCIPALELOR CONSTATĂRI ȘI CONCLUZII

I.	Aspecte rezultate în urma verificării obiectivelor de control.....	10
II.	Evaluarea activităților de control și audit intern ale entității verificate	11
III.	Prezentarea sintetică a constatărilor rezultate în urma acțiunilor de verificare efectuate la entitățile subordonate	11
IV.	Carențe, inadvertențe sau imperfecțiuni ale cadrului legislativ identificate cu ocazia controlului, care au favorizat apariția deficiențelor constatate.....	12

CAPITOLUL III. PREZENTAREA ASPECTELOR REZULTATE ÎN URMA ACȚIUNII DE CONTROL EFECTUATE

I.	Aspecte rezultate în urma verificării obiectivelor de control	12
A.	Calitatea gestiunii economico-financiare, în legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele de înființare ale entității verificate	13
B.	Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat.....	24
C.	Nevirarea la bugetul statului a veniturilor în sumă de 262.175 lei, obținute din închirierea de bunuri proprietate publică a statului	25
D.	Efectuarea inventarierii și a evaluării tuturor elementelor patrimoniale, înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor obținute în urma acestor operațiuni, precum și înregistrarea în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară.....	26
E.	Respectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în administrarea patrimoniului public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale, precum și în utilizarea fondurilor publice.....	28
F.	Modul în care a fost fundamentat, aprobat, executat și raportat bugetul de venituri și cheltuieli al <i>ANAR</i>	29

II.	Evaluarea activităților de control și audit intern ale entității verificate.....	29
-----	--	----

III.	Prezentarea sintetică a constatărilor rezultate în urma acțiunilor de verificare efectuate la entitățile subordonate	31
------	--	----

IV.	Carențe, inadvertențe sau imperfecțiuni ale cadrului legislativ identificate cu ocazia controlului, care au favorizat apariția deficiențelor constatate.....	34
-----	--	----

CAPITOLUL IV. CONCLUZIA GENERALĂ FORMULATĂ DE AUDITORII PUBLICI EXTERNI ȘI MĂSURILE DISPUSE DE CURTEA DE CONTURI.....

CAPITOLUL I

Prezentarea generală a entităţii

I. Date cu caracter general referitoare la scopul, obiectivele şi atribuţiile Administraţiei Naţionale Apele Române

Apele fac parte din domeniul public al statului şi reprezintă o resursă naturală, regenerabilă, vulnerabilă şi limitată, element indispensabil pentru viaţă şi societate, materie primă pentru activităţi productive, sursă de energie şi cale de transport, factor determinant în menţinerea echilibrului ecologic. Apa nu este un produs comercial oarecare, ci un **patrimoniu natural**, care trebuie protejat, tratat şi apărut ca atare. **Cunoaşterea, protecţia, punerea în valoare şi utilizarea durabilă a resurselor de apă sunt acţiuni de interes general.** Conservarea, protecţia şi îmbunătăţirea mediului acvatic, în condiţiile utilizării durabile a resurselor de apă, au la bază **principiile precauţiei, prevenirii, evitării daunelor la sursă şi poluatorul plăteşte şi trebuie să ţină seama de vulnerabilitatea ecosistemelor acvatice.**

Activitatea de gospodărire a apelor este reglementată în România prin *Legea apelor nr. 107/1996*, modificată şi completată prin *Legea nr. 310/2004 pentru modificarea şi completarea Legii apelor nr. 107/1996*, pentru armonizarea acesteia cu prevederile *Directivei cadru a Apei (Directiva nr. 2000/60/EC a Parlamentului şi Consiliului European)*.

În conformitate cu prevederile art. 6¹ din *Legea apelor nr. 107/1996* cu modificările şi completările ulterioare, în coordonarea autorităţii publice centrale din domeniul apelor, prin reorganizarea *Regiei Autonome Administraţia Naţională «Apele Române»*, s-a înfiinţat *Administraţia Naţională «Apele Române»* (denumită în continuare *ANAR*), **instituţie publică de interes naţional**, cu personalitate juridică, finanţată din venituri proprii, dar şi din surse de la bugetul de stat. **Ca instituţie publică, ANAR a preluat toate drepturile şi obligaţiile fostei regii autonome, cu excepţia obligaţiilor bugetare restante, care au fost anulate la data intrării în vigoare a Legii nr. 310/2004.**

Conform prevederilor *Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 107/2002 privind înfiinţarea Administraţiei Naţionale "Apele Române"*, *ANAR* are ca **atribuţii principale**:

- Gospodărirea durabilă a resurselor de apă, aplicarea strategiei şi a politicii naţionale şi urmărirea respectării reglementărilor în domeniu, precum şi a Programului naţional de implementare a prevederilor legislaţiei armonizate cu directivele Uniunii Europene;
- Administrarea şi exploatarea infrastructurii Sistemului naţional de gospodărire a apelor;
- Gestionarea şi valorificarea resurselor de apă de suprafaţă şi subterane, cu potenţialele lor naturale şi a fondului naţional de date din domeniu;
- Gospodărirea unitară şi durabilă a resurselor de apă de suprafaţă şi subterane şi protecţia acestora împotriva epuizării şi degradării;
- Administrarea, exploatarea, întreţinerea, repararea şi modernizarea infrastructurii naţionale de gospodărire a apelor, aflată în administrarea sa;
- Administrarea, exploatarea şi întreţinerea albiilor minore ale apelor, a cuvetelor lacurilor şi bălţilor, în starea lor naturală sau amenajată, a falezei şi plajei mării, a zonelor umede şi a celor protejate, aflate în patrimoniu;
- Administrarea, exploatarea şi întreţinerea infrastructurii Sistemului naţional de veghe hidrologică şi hidrogeologică;
- Administrarea, exploatarea şi întreţinerea Sistemului naţional de supraveghere a calităţii resurselor de apă;
- Realizarea sistemului informatic şi de telecomunicaţii în unităţile sistemului de gospodărire a apelor; elaborarea de produse software în domeniul gospodăririi apelor;

- Alocarea dreptului de utilizare a resurselor de apă de suprafață și subterane, în toate formele sale de utilizare, cu potențialele lor naturale, cu excepția resurselor acvatice vii, pe bază de abonamente, și a serviciilor comune pe bază de contracte economice încheiate cu utilizatorii de apă și cu alți beneficiari;
- Apărarea împotriva inundațiilor prin lucrările de gospodărire a apelor aflate în administrarea sa și constituirea stocului de materiale și mijloace specifice de apărare împotriva inundațiilor;
- Întreținerea și exploatarea lucrărilor de gospodărire a apelor din domeniul public al statului, cu rol de apărare împotriva inundațiilor aflate în administrare;
- Avizarea lucrărilor și activităților ce se execută pe ape sau au legătură cu apele, precum și eliberarea autorizațiilor de gospodărire a apelor;
- Instruirea și perfecționarea personalului din domeniul gospodăririi apelor în centrele proprii de formare profesională și/sau în colaborare cu alte instituții specializate;
- Realizarea de anuare, sinteze, studii și cercetări de hidrologie, hidrogeologie, de gospodărire a apelor și de mediu, instrucțiuni și monografii, studii de impact, bilanțuri de mediu.
- Elaborarea schemelor directoare de amenajare și management ale bazinelor hidrografice;
- Efectuarea și/sau participarea la audituri și consultanță pentru terți în vederea funcționării în siguranță a lucrărilor și construcțiilor hidrotehnice.

ANAR alocă dreptul de utilizare a resurselor de apă cu potențialele lor naturale, în condițiile legii, cu excepția celor prevăzute expres în reglementările specifice în vigoare, fiind operator unic pentru resursele de apă de suprafață naturale sau amenajate, indiferent de deținătorul cu orice titlu al amenajării, cât și pentru resursele de apă subterană, indiferent de natura lor și a instalațiilor aferente.

II. Modul de organizare și funcționare al ANAR

În conformitate cu prevederile art. 7 alin (2) din *Legea apelor nr. 107/1996*, „*gestionarea cantitativă și calitativă a resurselor de apă, administrarea lucrărilor de gospodărire a apelor, precum și aplicarea strategiei și a politicii naționale, cu respectarea reglementărilor naționale în domeniu, se realizează de Administrația Națională «Apele Române», prin administrațiile bazinale de apă din subordinea acesteia.*”

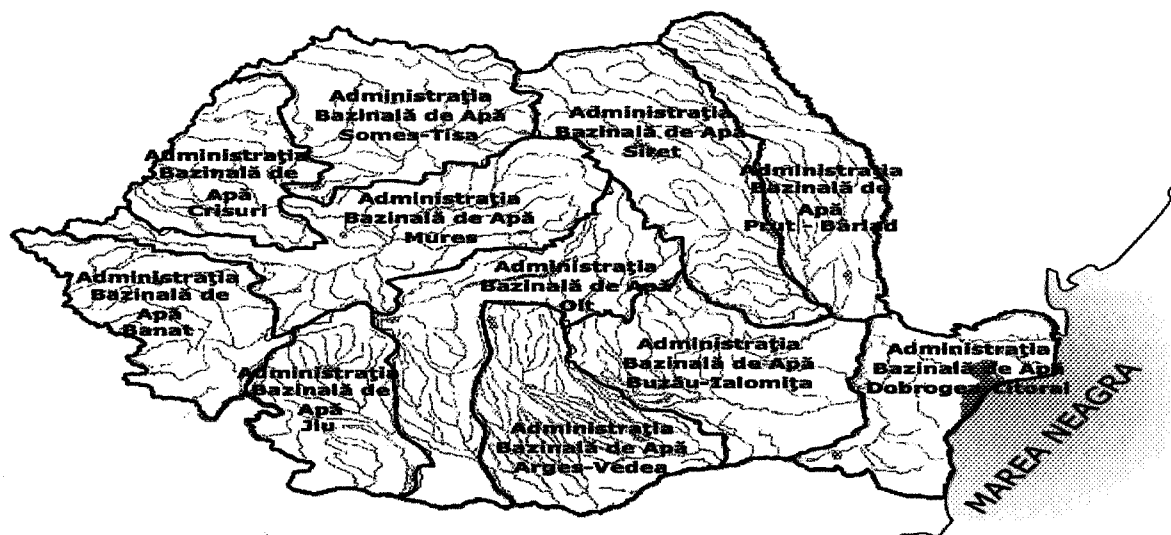
Conform actului normativ de înființare, ANAR are în subordine 11 administrații bazinale de apă (ABA), organizate la nivelul districtelor de bazin ale principalelor râuri, astfel:

1. Administrația bazinală de apă Someș-Tisa
2. Administrația bazinală de apă Crișuri
3. Administrația bazinală de apă Mureș
4. Administrația bazinală de apă Banat
5. Administrația bazinală de apă Jiu
6. Administrația bazinală de apă Olt
7. Administrația bazinală de apă Argeș-Vedea
8. Administrația bazinală de apă Buzău-Ialomița
9. Administrația bazinală de apă Siret
10. Administrația bazinală de apă Prut - Bârlad
11. Administrația bazinală de apă Dobrogea – Litoral

De asemenea, în subordinea ANAR mai sunt alte două unități cu personalitate juridică (*Institutul Național de Hidrologie și Gospodărire a Apelor și Exploatarea Complexă Stânca-Costești*) și două unități fără personalitate juridică (*Centrul de Formare și Pregătire a Personalului în Gospodărirea Apelor și Revista „Hidrotehnica”*).

În subordinea administrațiilor bazinale de apă funcționează unități fără personalitate juridică, respectiv **Sisteme de Gospodărire a Apelor și Sisteme Hidrografice**.

Distribuția în teritoriu a administrațiilor bazinale de apă este prezentată mai jos.

În baza Hotărârii nr. 40/06.02.2006 a Consiliului de Conducere al ANAR, în data de 14.07.2006 s-a constituit **Societatea Comercială Exploatare Sistem Zonal Prahova SA (SC E.S.Z. Prahova SA)**, cu sediul social în Ploiești, la care ANAR este acționar unic.

Capitalul social al SC E.S.Z. Prahova SA la 31.12.2014 este de 11.165.692,18 lei, format din 220.057 acțiuni cu valoarea nominală de 50,74 lei/acțiune, din care aport în natură – 4.915.944,90 lei și aport în numerar – 6.249.747,28 lei.

III. Modalitatea de asigurare a finanțării activității ANAR

La art. 6[^]1 alin (1) din Legea apelor nr. 107/1996 se prevede: „În coordonarea autorității publice centrale din domeniul apelor se înființează Administrația Națională «Apele Române», instituție publică de interes național, cu personalitate juridică, **finanțată din venituri proprii**, așa cum sunt definite în art. 80, prin reorganizarea Administrației Naționale «Apele Române» care funcționa cu statut de regie autonomă.”

Articolul 85 al aceluiași act normativ prevede următoarele:

„(1) **Finanțarea investițiilor privind lucrările, construcțiile sau instalațiile de gospodărire a apelor**, altele decât cele de apărare împotriva inundațiilor, se asigură, total sau parțial, după caz, din:

a) **bugetul de stat sau bugetele locale**, pentru lucrările de utilitate publică, potrivit legii;

b) **fondurile utilizatorilor de apă**, pentru lucrările aparținând acestora;

c) **fonduri obținute prin credite sau prin emiterea de obligațiuni**, garantate de Guvern ori de autoritățile administrației publice locale, pentru lucrări de utilitate publică sau pentru asociații de persoane care vor să execute astfel de lucrări;

d) **alte surse**.

(2) **Finanțarea lucrărilor, construcțiilor și instalațiilor noi de apărare împotriva inundațiilor** se asigură după cum urmează:

a) **pentru râurile de ordinul 1**, așa cum sunt acestea definite în Cadastrul apelor, **sumele se alocă de la bugetul de stat și de la bugetul Administrației Naționale "Apele Române"**;

b) pentru râurile de ordinul 2 și ordinul 3 și afluenții acestora, așa cum sunt acestea definite în Cadastrul apelor, sumele se alocă de la bugetul de stat, bugetele locale, în limita sumelor aprobate anual cu această destinație, și de la bugetul Administrației Naționale "Apele Române".

Veniturile proprii ale ANAR sunt rezultate din aplicarea **mecanismului economic specific în domeniul gospodăririi cantitative și calitative a apelor**. Veniturile proprii neconsumate în cursul exercițiului financiar se reportează în exercițiul financiar următor.

Încasarea acestor venituri se face în baza prevederilor **Legii apelor nr. 107/1996** cu modificările și completările ulterioare, în care, la *art. 81* se stabilesc următoarele:

✓ **Sistemul de contribuții, plăți, bonificații, tarife și penalități specifice activității de gospodărire a resurselor de apă se aplică tuturor utilizatorilor;**

✓ **ANAR, în calitate de operator unic atât al resurselor de apă de suprafață, naturale sau amenajate, indiferent de deținătorul cu orice titlu al amenajării, cât și al resurselor de apă subterane, indiferent de natura lor și a instalațiilor, își constituie veniturile proprii:**

- **dintr-o contribuție specifică de gospodărire a apelor plătită lunar de către toți utilizatorii resurselor de apă** pe baza facturii fiscale emise, conform abonamentului de utilizare/exploatare încheiat în acest sens, care constituie titlu executoriu;
- din plățile pentru serviciile comune de gospodărire a apelor;
- din penalități specifice activității de gospodărire a apelor;
- din tarife pentru avizele, autorizațiile, notificările pe care le poate emite;
- din majorările de întârziere aplicate în conformitate cu prevederile legale în materie.

✓ **Contribuțiile specifice de gospodărire a apelor în sensul legii sunt:**

- a) contribuția pentru utilizarea resurselor de apă pe categorii de resurse și utilizatori;
- b) contribuția pentru primirea apelor uzate în resursele de apă;
- c) contribuția pentru potențialul hidroenergetic asigurat prin barajele lacurilor de acumulare;
- d) contribuția pentru exploatarea agregatelor minerale din albiile și malurile cursurilor de apă.

✓ **Creanțele, reprezentând venituri proprii ale ANAR, se execută prin organe de executare proprii, abilitate în conformitate cu Codul de procedură fiscală.**

✓ **Utilizatorii de apă, consumatori sau neconsumatori, au obligația să plătească lunar cuantumul contribuției specifice de gospodărire a apelor; în caz contrar, li se vor aplica penalități de întârziere conform prevederilor Codului de procedură fiscală.**

Mecanismul specific gospodăririi apelor. Conținutul abonamentului cadru de utilizare/exploatare a resurselor de apă sau a potențialului hidroenergetic

În calitate de operator unic pentru resursele de apă de suprafață naturale sau amenajate, indiferent de deținătorul cu orice titlu al amenajării, și pentru resursele de apă subterană, indiferent de natura lor și a instalațiilor aferente, ANAR alocă dreptul de utilizare a resurselor de apă cu potențialele lor naturale, în condițiile legii, cu excepția celor prevăzute expres în reglementările specifice în vigoare.

În conformitate cu prevederile *art. 7 alin (2)* al **Legii apelor nr. 107/1996**, conform căroră: „*gestionarea cantitativă și calitativă a resurselor de apă, administrarea lucrărilor de gospodărire a apelor, precum și aplicarea strategiei și a politicii naționale, cu respectarea reglementărilor naționale în domeniu, se realizează de Administrația Națională «Apele Române», prin administrațiile bazinale de apă din subordinea acesteia*”, acestea trebuie să încheie abonamente de utilizare/exploatare a resurselor de apă cu utilizatorii de apă.

Această prevedere a fost preluată și în **regulamentele de organizare și funcționare ale administrațiilor bazinale de apă**, aprobate de directorul general al ANAR, conform căroră una din atribuțiile acestora este: „*asigurarea funcțiilor de operator unic pentru resursele de apă de suprafață naturale sau amenajate, indiferent de deținătorul cu orice titlu al amenajării, și pentru resursele de apă subterane, indiferent de natura lor și a instalațiilor aferente, cu*

potențialele lor naturale, cu excepția resurselor acvatice vii, în condițiile legii, cu excepția celor prevăzute expres în reglementările specifice în vigoare”.

În acest context, a fost dezvoltat un **mecanism economic specific domeniului gospodăririi durabile a resurselor de apă** din aplicarea căruia se asigură cheltuielile pentru funcționarea ANAR. Mecanismul a fost aprobat prin **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 107/2002** și detaliat în **Anexa nr. 3** la aceasta. Mecanismul include sistemul de contribuții, plăți, bonificații, tarife și penalități ca parte a modului de finanțare a dezvoltării domeniului și de asigurare a funcționării ANAR, contribuții stabilite având în vedere principiul recuperării costurilor pentru administrarea corespunzătoare a resurselor de apă, inclusiv costurile generate de repararea lucrărilor de gospodărire a apelor, de refacerea și punerea în funcțiune a acestora în situația în care au fost afectate de calamități naturale sau de alte evenimente.

Dreptul de a utiliza resursele gestionate de ANAR, ca instituție publică, se obține în baza abonamentului de utilizare/exploatare încheiat cu operatorul unic.

Formularul – tip de abonament de utilizare/exploatare a resurselor de apă sau a potențialului hidroenergetic (denumit în continuare - abonament cadru) a fost aprobat prin **Ordinul ministrului mediului și gospodăririi apelor nr. 798/31.08.2005** privind aprobarea abonamentului-cadru de utilizare/exploatare părțile fiind ANAR - **Administrația Bazinală de Apă** (care deține în administrare resursa de apă) în calitate de **operator unic** și societatea comercială/regia autonomă care urmează a exploata resursa de apă – în calitate de **beneficiar**.

Abonamentul cadru conține clauze conform cărora pentru o colectare cât mai bună a creanțelor, în vederea constrângerii la plată a rău platnicilor au fost stabilite **măsuri complementare și punitive**, respectiv:

⇒ „pentru neachitarea facturilor în termenul scadent al obligațiilor de plată, ANAR calculează și facturează trimestrial utilizatorilor **dobânzi și penalități de întârziere la plată** calculate pentru fiecare zi de întârziere, începând cu ziua imediat următoare termenului de scadență a obligației și până la data stingerii sumei datorate la nivelul și după procedura celor prevăzute în **Codul de procedură fiscală în vigoare la data emiterii facturii fiscale, pentru creanțele bugetare.**” (art. 14 al abonamentului cadru);

⇒ „neîndeplinirea de către beneficiar în termen de 3 luni de la data scadenței a obligației de plată a facturii duce la rezilierea de drept a prezentului abonament de utilizare/exploatare și la sistarea utilizării/exploatării resurselor de apă. Abonamentul va fi considerat reziliat de drept prin simpla notificare, fără punere în întârziere și fără intervenția vreunei instanțe de judecată, exceptând situațiile de eșalonare a datoriilor stabilite de comun acord.” (art. 17 al abonamentului cadru).

IV. Principalele date din bilanț, contul de execuție și celelalte situații financiare

Evoluția activelor și pasivelor bilanțiere, a veniturilor, cheltuielilor și rezultatelor financiare realizate de ANAR în ultimii 3 ani, este următoarea:

(mii lei)

DENUMIRE INDICATORI	Sold la 31.12.2012	Sold la 31.12.2013	Sold la 31.12.2014	Evoluție
0	1	2	3	4=3-1
A. TOTAL ACTIVE	590.060	955.265	749.624	159.564
B. TOTAL DATORII	61.120	23.454	12.644	-48.476
C. CAPITALURI PROPRII	528.940	931.811	736.980	208.040

Evoluția sinuoasă a activelor se datorește, în principal, evoluției creanțelor curente, al căror volum a crescut de la 515.260 mii lei, în anul 2012, la 723.143 mii lei în anul 2013, pentru ca la finele anului 2014 să scadă la 297.092 mii lei. Această scădere a creanțelor în anul 2014 a fost determinată, de măsurile luate pentru încasarea facturilor restante. Astfel, spre exemplu, ca urmare a convenirii cu *S.C. Hidroelectrică S.A.* a eșalonării plății restanțelor, soldul facturilor neîncasate de la acest client s-a redus la 31.12.2014 față de 31.12.2013 cu cca 70 mil. lei (de la 280 mil. lei la 210 mil. lei).

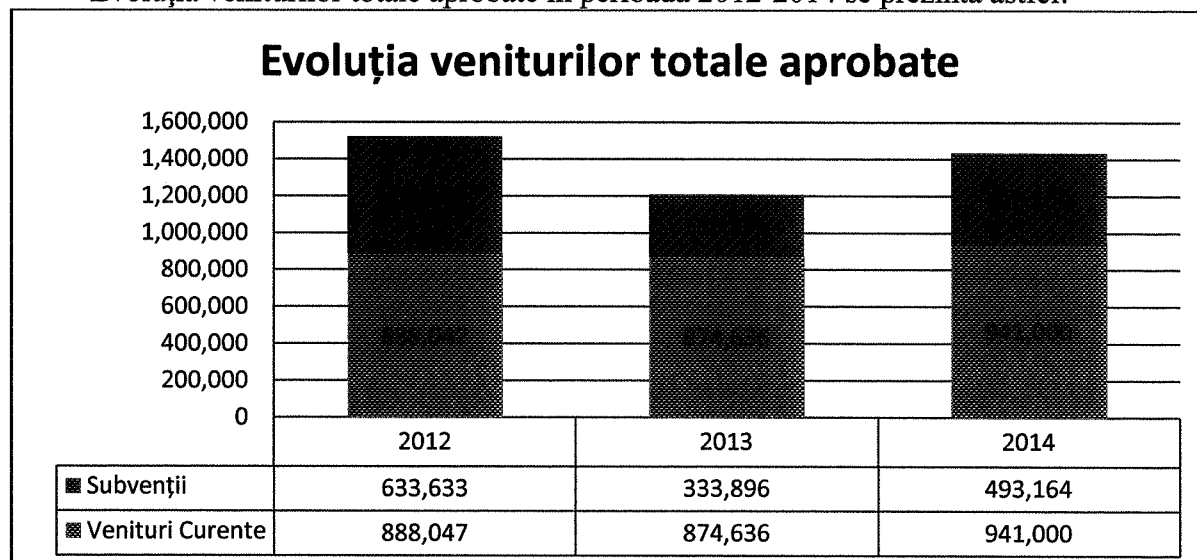
Situația surselor de finanțare, a încasărilor și a plăților efectuate de *ANAR* în perioada 2012 - 2014 este următoarea:

(mii lei)

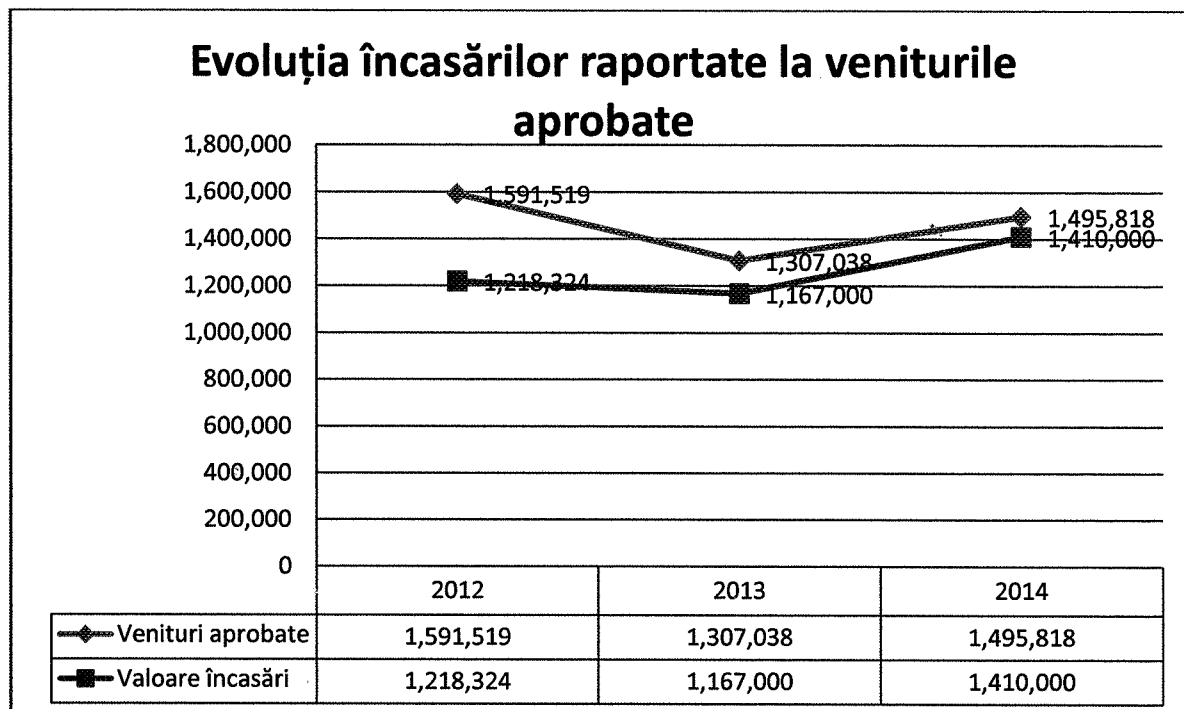
Denumire indicator	Program HG 1119/ 2012	Execuția la 31.12.2012	Program HG 819/ 2013	Execuția la 31.12.2013	Program HG 1060/ 2014	Execuția la 31.12.2014
Total venituri, din care:	1.591.519	1.218.324	1.307.038	1.167.000	1.495.818	1.410.000
Venituri curente	888.047	664.651	874.636	928.059	941.000	980.970
Alocații bugetare	703.472	553.673	432.402	238.941	554.818	429.030
Total cheltuieli, din care:	1.591.519	1.207.680	1.307.038	1.044.945	1.495.818	1.184.754
cheltuieli curente	1.363.568	1.031.330	1.087.390	889.658	1.197.681	1.007.451
cheltuieli de personal	379.157	369.653	401.957	393.539	395.700	376.197
bunuri și servicii	382.201	222.997	300.857	293.010	378.180	297.520
dobânzi	2.200	2.165	2.528	505	66	51
alte transferuri	50.562	41.642	0	0	1.054	1.053
proiecte FEN	234.448	126.230	299.496	150.400	392.504	305.823
ch. aferente programelor cu finanțare rambursabilă	285.000	268.643	52.552	52.204	30.177	26.807
cheltuieli de capital	227.951	176.350	219.648	155.287	298.137	177.303

Se constată că veniturile totale, prevăzute în bugetul de venituri și cheltuieli pentru *ANAR*, au înregistrat o scădere de aproape 18% în anul 2013 față de anul 2012, crescând în anul 2014 cu 14,4% față de 2013. Această evoluție s-a datorat în principal variației nivelului alocațiilor de la bugetul de stat. Reducerea alocațiilor de la bugetul de stat a fost ușor compensată de creșterea nivelului veniturilor proprii realizate de *ANAR*, urmare aplicării mai adecvate a mecanismului economic specific gospodăririi apelor.

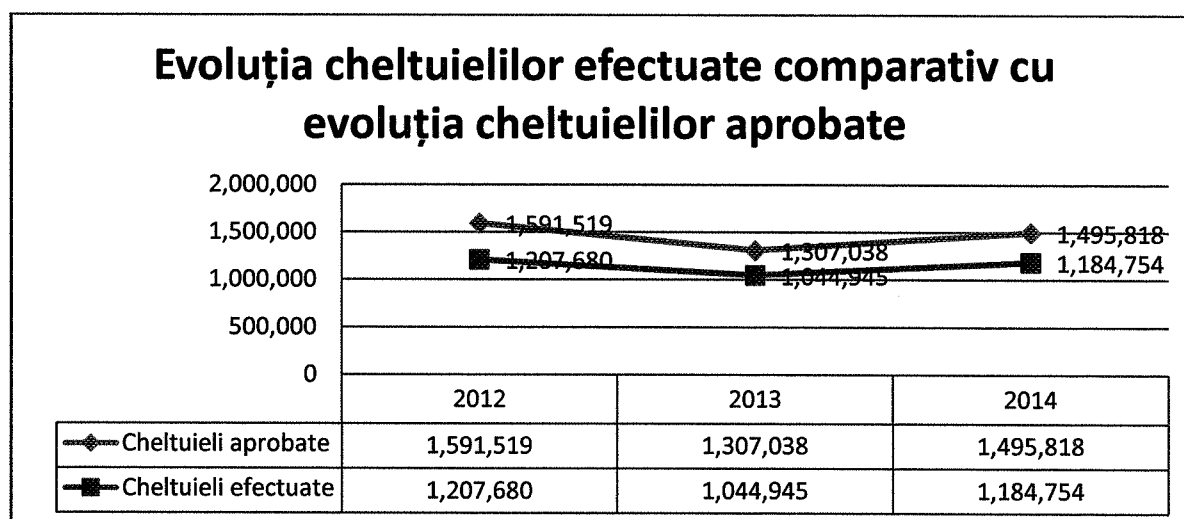
Evoluția veniturilor totale aprobate în perioada 2012-2014 se prezintă astfel:

Reducerea alocației acordate *ANAR* s-a resimțit atât în nivelul veniturilor din această sursă aprobate, cât și în nivelul încasărilor înregistrate din această sursă. Nivelul veniturilor totale încasate comparativ cu veniturile totale aprobate pentru *ANAR*, se prezintă grafic astfel:

În perioada 2012-2014 gradul de execuție al cheltuielilor bugetare (plăți efectuate/cheltuieli aprobate) s-a menținut constant, în jurul procentului de 75%, determinat și de nivelul încasărilor înregistrate.

Analizând în structură plățile efectuate de *ANAR* în perioada 2012-2014 se constată menținerea aproximativ al aceluiași nivel al cheltuielilor de personal și al celor materiale înregistrându-se o scădere a plăților efectuate la titlul „*cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă*”, în anul 2013 acestea fiind 19% din nivelul înregistrat în anul 2012 iar în anul 2014 de 10% din acesta.

CAPITOLUL II

Sinteza constatărilor rezultate în urma acțiunii de control

I. Aspecte rezultate în urma verificării obiectivelor de control

A. Calitatea gestiunii economico-financiare în legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele de înființare ale entității verificate

1. Neaplicarea conform normelor legale a contractelor tip abonament pentru utilizarea/exploatarea resurselor de apă a determinat neîncasarea unor venituri în sumă de 95.785.731 lei, din care 78.378.870 lei sunt venituri pentru care *ANAR* nu s-a înscris la masa credală a debitoarei *SC Hidroelectrica SA*.

2. Efectuarea unor cheltuieli suplimentare în sumă de 8.498.086 lei, reprezentând comisioane bancare și dobânzi plătite pentru nerambursarea la scadență, generate de prelungirea Contractului de credit nr. 102/02.08.2010 pe trei ani și încheierea ulterioară a Contractului de factoring nr. 2276/29.04.2013.

3. Efectuarea de plăți în sumă de 5.238.692 lei, reprezentând contravaloare materiale pentru prevenirea și combaterea inundațiilor și înghețurilor, fără existența unui angajament legal încheiat cu furnizorul.

4. Efectuarea unor cheltuieli de personal neprevăzute de legislația în vigoare, în sumă de 176.190.476 lei.

5. Cheltuieli de 1.286.910 lei pentru lucrări de amenajare, fără obținerea autorizațiilor prevăzute de lege, la imobilul din str. Ion Brezoianu nr. 10, sector 5, București, și pentru plata chiriei acestui spațiu nefolosit

6. Efectuarea de plăți în sumă de 1.418.369 lei reprezentând taxa de servicii aferentă contractului de închiriere sediu nr. 48/29.08.2012, fără existența documentelor justificative care să ateste exactitatea și realitatea sumelor datorate, cât și prejudicierea bugetului instituției prin:

- plata consumului de energie electrică cuprins și în taxa de servicii - 192.792 lei;
- prevederea în contract a unor suprafețe închiriate mai mari decât cele puse la dispoziție de locator - 355.549 lei.

7. Angajarea unor cheltuieli din fonduri publice fără a exista prevederi bugetare în acest sens și plata sumei de 81.115 lei, fără a dispune de documente justificative care să ateste exactitatea și realitatea sumelor datorate.

8. Efectuarea unor plăți în sumă de 49.610 lei, reprezentând contravaloare servicii de întreținere și servicii furnizate de *SC ENEL Energie Muntenia SA*, *UPC România*, *RCS & RDS*, pentru trei apartamente puse la dispoziția unor salariați proprii.

9. Prejudicierea bugetului *ANAR* ca urmare a stabilirii în listele de investiții aprobate pentru administrațiile bazinale de apă a unor obiective de achiziții supradimensionate, astfel:

- cu 1.681.522 lei din achiziția de către *ABA Mureș* a 12 autoturisme Hyundai Santa Fe și a 46 autobasculante;

- cu 2.332.315 lei din achiziția de către *ABA Olt* a 14 buldozere și 14 buldoexcavatoare.

B. Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat

Efectuarea unor plăți în sumă de 7.047.426 lei reprezentând accesorii plătite pentru neachitarea în termen a obligațiilor datorate bugetului de stat și bugetului asigurărilor sociale de stat.

C. Nevirarea la bugetul statului a veniturilor în sumă de 262.175 lei, obținute din închirierea de bunuri proprietate publică a statului

Din verificarea modului în care au fost respectate prevederile legale referitoare la închirierea bunurilor din domeniul public al statului s-a constatat nevirarea la bugetul statului a sumei de 262.175 lei.

D. Efectuarea inventarierii și a evaluării tuturor elementelor patrimoniale, înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor obținute în urma acestor operațiuni, precum și înregistrarea în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară; asigurarea integrității bunurilor patrimoniale

1. Din verificarea modului în care au fost derulate activitățile de inventariere a patrimoniului *ANAR* s-a constatat nerespectarea în totalitate a prevederilor legale privind efectuarea inventarierii anuale a patrimoniului.

2. Ordonatorul de credite nu a luat măsuri cu privire la deprecieri ale activelor care au fost consemnate de comisia de inventariere.

E. Respectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în administrarea patrimoniului public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale, precum și în utilizarea fondurilor publice

1. Efectuarea de cheltuieli în sumă de 66.981 lei fără respectarea principiilor bunei gestiuni financiare, prin închirierea unui spațiu pe care entitatea nu l-a utilizat până în prezent.

2. Efectuarea de cheltuieli ineficiente și neeconomice în sumă de 227.910 lei, reprezentând cheltuieli de întreținere și utilități pentru imobilul din str. Edgar Quinet nr. 6, sector 1 București, aflat în administrarea *ANAR*, în perioada în care acesta nu a fost utilizat.

F. Modul în care a fost fundamentat, aprobat, executat și raportat bugetul de venituri și cheltuieli al *ANAR*

Repartizarea Bugetului de venituri și cheltuieli se realizează fără respectarea prevederilor legale.

II. Evaluarea activităților de control și audit intern ale entității verificate

Față de aspectele rezultate în urma evaluării proiectării și implementării sistemului de control intern la nivelul *ANAR* echipa de control a apreciat existența unui mediu de control parțial conform, iar nivelul de încredere în acesta este scăzut, întrucât în urma testării controalelor au fost constatate o serie de deficiențe.

III. Prezentarea sintetică a constatărilor rezultate în urma acțiunilor de verificare efectuate la entitățile subordonate

Camerele de conturi județene au efectuat acțiuni de control financiar la nouă administrații bazinale de apă.

În rapoartele de control încheiate au fost consemnate cazuri de nerespectare a reglementărilor legale, constatându-se o serie de abateri și nereguli care au generat prejudicii în sumă totală de 16.756.188 lei, din care 3.531.989 lei create bugetului de stat și 13.224.199 lei create instituțiilor publice (administrații bazinale).

Totodată au fost reținute abateri de la legalitate și regularitate cu impact asupra realității și acurateței situațiilor financiare și care au fost estimate la o valoare totală de 1.687.108.442 lei, precum și asupra nerealizării veniturilor suplimentare bugetului de stat în sumă de 415.258 lei.

IV. Carențe, inadvertențe sau imperfecțiuni ale cadrului legislativ identificate cu ocazia controlului, care au favorizat apariția deficiențelor constatate

Identificarea unor carențe ale cadrului legislativ ale domeniului gospodăririi apelor.

CAPITOLUL III

Prezentarea aspectelor rezultate în urma acțiunilor de control efectuate la entitate

I. Aspecte rezultate în urma verificării obiectivelor de control

A. Calitatea gestiunii economico-financiare, în legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele de înființare ale entității verificate

1. Neaplicarea conform normelor legale a contractelor tip abonament pentru utilizarea/exploatarea resurselor de apă a determinat neîncasarea unor venituri în sumă de 95.785.731 lei, din care 78.378.870 lei sunt venituri pentru care *ANAR* nu s-a înscris la masa credală a debitoarei *SC Hidroelectrica SA*

În perioada supusă verificării, respectiv 2012 – 2014, între *ANAR*, în calitate de operator unic și *SC Hidroelectrica SA*, în calitate de beneficiar, s-au derulat următoarele abonamente de utilizare/exploatare a resurselor de apă:

- ❖ **Abonamentul nr. 94/15.12.2011**, la care au fost încheiate două acte adiționale;
- ❖ **Abonamentul nr. 20419/FSC/09.12.2013.**

❖ **Abonamentul nr. 94** a avut ca obiect „*utilizarea resurselor de apă de suprafață (râurile interioare, fluviul Dunărea, lacuri naturale și lacuri de acumulare amenajate) din administrarea SC Hidroelectrica SA pentru producerea de energie electrică, prin hidrocentrale, indiferent de puterea instalată, în regim de uzinare, numai în scopurile prevăzute de actul de reglementare din punct de vedere al gospodăririi apelor*”.

Amenajările și centralele care au făcut obiectul abonamentului erau distribuite în 9 din cele 11 administrații bazinale de apă aflate în subordinea *ANAR* (cu excepția *ABA Dobrogea Litoral* și *ABA Prut – Bârlad*), constatarea volumelor de apă utilizate realizându-se de către reprezentanții autorizați ai fiecărei administrații bazinale de apă pe raza căreia se afla hidrocentrala.

Perioada de derulare a abonamentului a fost, inițial, 01.01.2012-31.12.2012 fiind prelungită prin actul adițional nr. 2/2012 până la data de 31.12.2013. Celelalte prevederi ale

abonamentului de utilizare/exploatare a resurselor de apă sau a potențialului hidroenergetic nr. 94/2011 au rămas neschimbate până la 31.12.2013.

Plata contribuției urma să se realizeze centralizat, în contul *ANAR*.

Pentru celelalte unități de producție (microcentrale, centrale de mică putere sau alte centrale din portofoliul *Hidroelectrica*) au fost încheiate abonamente între sucursalele *SC Hidroelectrica SA* care utilizau resursa de apă și administrațiile bazinale de apă pe teritoriul cărora se afla unitatea, astfel că plata contribuțiilor specifice de gospodărire a resurselor de apă se realiza direct în conturile acestora.

Din verificarea modului în care au fost încheiate abonamentele menționate mai sus dar și a modului de derulare a acestora au fost constatate o serie de nereguli, astfel:

◆ Prin încheierea abonamentului cu *SC Hidroelectrica SA* direct de către *ANAR*, și nu prin intermediul administrațiilor bazinale de apă, **s-au încălcat prevederile art. 7 alin (2) din Legea apelor nr. 107/1996**, conform căruia „**gestionarea cantitativă și calitativă a resurselor de apă, administrarea lucrărilor de gospodărire a apelor, precum și aplicarea strategiei și a politicii naționale, cu respectarea reglementărilor naționale în domeniu, se realizează de Administrația Națională «Apele Române», prin administrațiile bazinale de apă din subordinea acesteia**”. Mai mult, nu a fost respectat principiul recuperării costurilor generate de gestionarea resursei de apă, costuri suportate de administrațiile bazinale pe raza cărora se află amenajările care au făcut obiectul abonamentelor în condițiile în care veniturile generate de utilizarea resursei de apă reveneau *ANAR* - sediul central.

◆ **Prevederile abonamentului nu respectă cadrul legal în vigoare la încheierea sa**, respectiv prevederile **Legii nr. 107/1996** și ale **Abonamentului cadru**, astfel cum a fost stabilit prin **Ordinul ministrului mediului și gospodăririi apelor nr. 798/2005 privind aprobarea abonamentului-cadru de utilizare/exploatare** modificat prin **Ordinul nr. 1.725/2010**, și **nici prevederile Codului de procedură fiscală**, astfel:

✓ **abonamentul nr. 94** prevede calcularea numai a unor **majorări de întârziere** prin aplicarea unui procent de 0,01% pentru fiecare zi de întârziere în condițiile în care **abonamentul cadru** prevede perceperea atât a unor **dobânzi** (prin aplicarea unui procent de 0,04% pentru fiecare zi de întârziere) cât și a unor **penalități de întârziere** (calculate diferențiat, în funcție de data efectuării plăților);

✓ conform clauzelor abonamentului nr. 94 majorările de întârziere urmau a fi calculate **după 30 de zile de la termenul scadent**, în condițiile în care abonamentul cadru prevede perceperea acestora începând cu **ziua imediat următoare termenului de scadență**.

La 20 iunie 2012, **Tribunalul București** a dispus deschiderea procedurii insolvenței împotriva debitoarei *SC Hidroelectrica SA*, astfel că se impunea ca *ANAR* să se înscrie la masa credală cu întreaga valoare a creanței cumulate până la acea dată (inclusiv aferente abonamentului anterior celui cu nr. 94/2011).

Din verificarea efectuată, s-a constatat că *ANAR* nu a uzat de clauzele din abonament referitoare la situațiile de neachitare a facturilor în termenul de scadență și nu a perceput dobânzi și penalități de întârziere, deși au existat situații de plată cu întârziere față de scadență a facturilor emise beneficiarului *SC Hidroelectrica SA*.

În această situație, ulterior intrării în insolvență a *SC Hidroelectrica*, *ANAR* a solicitat înscrierea la masa credală a debitoarei cu suma de **312.825.931 lei**.

Din suma totală solicitată a fi înscrisă la masa credală a fost admisă o „**creanță chirografară**” în sumă de **309.513.512 lei**. În calitate de creditor chirografar *ANAR* putea ajunge în situația de a nu-și satisface creanța în întregime, fiind în concurență cu ceilalți creditori chirografari, neavând un drept de preferință. În aceste condiții, a fost formulată acțiune în justiție pentru a se considera creanța *ANAR* ca fiind „**creanță bugetară**”. **Acțiunea a fost întreruptă** de faptul că, pentru ieșirea din procedura de insolvență, *SC Hidroelectrica SA*

și-a manifestat intenția de a implementa un plan de reorganizare, astfel că a fost încheiată **Convenția nr. 50664/24.04.2013**, prin care debitoarea s-a obligat să achite eşalonat, în 24 de rate egale, creanța admisă la masa credală în valoare de **309.513.512 lei** începând cu luna **iulie 2013**.

La data de 31.01.2015, din suma totală de 309.513.512 lei, **SC Hidroelectrică SA** mai avea de achitat către **ANAR**, suma de 38.699.004 lei.

❖ **Abonamentul nr. 20419/FSC/09.12.2013** respectă prevederile cadrului legal în vigoare, respectiv prevederile *Ordinul ministrului mediului și gospodăririi apelor nr. 798/2005*, cu modificările și completările ulterioare și ale *Codului de procedură fiscală*, în sensul că în conținutul său sunt prevăzute clauzele asiguratorii conforme cu cadrul legal în vigoare aplicabil abonamentelor de exploatare/utilizare a resursei de apă.

Din verificarea efectuată s-a constatat că, deși abonamentul conținea clauze (conforme cu cadrul legal aplicabil) referitoare la situațiile de neachitare a facturilor în termenul de scadență, **ANAR** nu a uzat de aceste clauze și nu a perceput dobânzi și penalități de întârziere deși au existat situații de plată cu întârziere față de scadență a facturilor emise beneficiarului **SC Hidroelectrică SA**.

În concluzie, nerespectarea clauzelor prevederilor actelor normative la încheierea abonamentelor, dar și nerespectarea clauzelor abonamentului nr. 20419/FSC/09.12.2013 au condus la neîncasarea unor venituri în sumă de **95.785.731 lei**, astfel:

- accesorii generate de neîncasarea în termen a facturilor emise în baza contractului nr. 25/2011 (contract anterior celui cu nr. 94/2011) reprezentând diferența dintre accesoriile calculate conform legislației în vigoare (74.169.779 lei) până la data de 20.06.2012, data intrării **SC Hidroelectrică SA** în insolvență) și accesorii calculate, facturate și incluse în suma acceptată la masa credală (2.928.733 lei) = **71.241.046 lei**;
- accesorii generate de neîncasarea în termen a facturilor emise în baza contractului 94/2011 calculate până la data intrării în insolvență respectiv 20.06.2012 = **7.137.824 lei**;
- accesorii generate de neîncasarea în termen a facturilor emise în baza actului adițional nr. 2 la contractul 94/2011 (aferente facturilor emise în cursul anului 2013) = **9.099.848 lei** ;
- Accesorii generate de neîncasarea în termen a facturilor emise în baza contractului 20419/FSC//2013 = **8.307.013 lei**.

Conducerea ANAR a contestat măsura dispusă cu privire la urmărirea încasării veniturilor cuvenite, susținând că *abonamentul-cadru* este o aplicație a mecanismului economic de gospodărire a apelor, conceput în conformitate cu prevederile directivelor europene în materie, iar contribuțiile specifice de gospodărire a resurselor de apă nu trebuie înțelese conform cu prevederile *Legii finanțelor publice*, întrucât s-ar putea interpreta că România a aplicat eronat *Directiva Cadru Apă 2060/60/CE* în ceea ce privește principiul recuperării costurilor serviciilor de apă. Reglementările legale în domeniu nu prevăd obligația **ANAR** de a lua măsuri asiguratorii pentru situația de neachitare la termen a facturilor emise, iar clauzele contractuale nu pot fi modificate retroactiv.

Analizând contestația depusă, **Comisia de soluționare a contestațiilor** a constatat că măsura dispusă se referă la repararea abaterilor privind încheierea și derularea unor contracte și nu afectează principiul recuperării costurilor serviciilor de apă. Dimpotrivă, conform prevederilor art. 80(2) din *Legea apelor nr. 107/1996*, cu modificările și completările ulterioare, „*Mecanismul economic specific domeniului gospodăririi cantitative și calitative a resurselor de apă include sistemul de contribuții, plăți, bonificații și penalități ca parte a modului de finanțare a dezvoltării domeniului și de asigurare a funcționării Administrației Naționale «Apele Române».*”

Ca urmare, reglementările legale privind aplicarea penalităților sunt parte integrantă a mecanismului specific gospodăririi apelor, proiectat conform normelor europene.

2. Efectuarea unor cheltuieli suplimentare în sumă de 8.498.086 lei, reprezentând comisioane bancare și dobânzi plătite pentru nerambursarea la scadență, generate de prelungirea Contractului de credit nr. 102/02.08.2010 pe trei ani și încheierea ulterioară a Contractului de factoring nr. 2276/29.04.2013

Între *BRD Groupe Societe Generale*, prin *Sucursala Academiei*, și *ANAR* în calitate de împrumutat, a fost încheiat *Contractul de Credit nr. 102/02.08.2010*, prin care banca a acordat împrumutatului o linie de credit în valoare totală de 28.000.000 lei pe o perioadă de 12 luni de la data semnării contractului, cu diminuare lunară de 2.000.000 lei, timp de 6 luni, până la suma de 16.000.000 lei.

S-a constatat că, datorită prelungirii nejustificate a liniei de credit între 02.08.2010 – 31.08.2013, prin nouă acte adiționale succesive la contract, **fără aprobarea Consiliului de Conducere, sau pe baza unor documente semnate de persoane care nu aveau competența necesară**, cât și datorită transformării contractului de credit în contract de factoring, precum și derulării unor operațiuni (încasări/plăți) prin contul curent deschis la *BRD*, au fost efectuate plăți suplimentare în sumă de **8.498.085,82 lei**, reprezentând comisioane bancare, tva aferent și dobânzi plătite pentru nerambursarea la scadență, după cum urmează:

- **aferent liniei de credit - 6.958.362,53 lei**, din care:
 - comision de gestiune = 247.232,96 lei
 - comision de neutilizare = 7.341,45 lei
 - comision operațiune = 261.856,44 lei
 - dobândă = 6.441.931,68 lei;
- **aferent contractului de factoring – 1.539.723,29 lei**, din care:
 - comision factoring = 1.241.712,34 lei
 - tva comision factoring = 298.010,95 lei.

Totodată, din verificarea efectuată s-au constatat următoarele:

- nerespectarea principiilor stabilite prin *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006* pentru achizițiile care nu intră sub incidența acestei ordonanțe, atât în cazul *Contractului de Credit nr. 102/02.08.2010* cât și în cazul *Contractului de factoring nr. 2276/29.04.2013*;
- inexistența vizei consilierului juridic și a celei de control financiar preventiv propriu pe angajamentele legale;
- având în vedere că linia de credit a fost prelungită pe 3 ani, respectiv până la 31.08.2013, bugetele de venituri și cheltuieli (aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 1119/2012* pentru anul 2012 și prin *Hotărârea Guvernului nr. 819/2013*, rectificată, pentru anul 2013) nu conțin prevederi referitoare la finanțarea obținută prin linia de credit, deși la partea de „Cheltuieli” au fost cuprinse prevederi la indicatorul „*Rambursare credite interne*”.

Referitor la modul de încheiere și derulare a *Contractului de factoring nr. 2276/29.04.2013*, *ANAR* a făcut plângere penală împotriva d-lui Dumitru Dumitru, salariat în funcția de director al *Departamentului Economico-Financiar*, în prezent suspendat din funcție. Faptele sesizate, care pot constitui infracțiuni și care se referă la fals material în înscrisuri, fals intelectual, uz de fals și folosirea unei calități oficiale pe care nu o deținea, cu prilejul încheierii contractului de factoring, precum și neglijență în serviciu, constituie obiectul dosarului penal nr. 435/P/2013. Referitor la dosarul în cauză *Direcția Națională Anticorupție* a solicitat de la *ANAR*, în repetate rânduri, documente necesare pentru instrumentarea plângerii penale.

Conducerea ANAR nu contestă constatarea, dar consideră că, deoarece s-a formulat plângere penală referitoare la angajarea și derularea acestui credit, iar în cadrul procesului penal va fi dezbătută și latura civilă cu privire la prejudicii, este necesar ca măsura dispusă de *Curtea de Conturi* cu privire la analiza privind dimensiunea prejudiciului suportat și recuperarea acestuia să fie reformulată astfel: „se vor dispune măsurile ce se impun pentru calcularea și

recuperarea eventualului prejudiciu, în funcție de finalizarea dosarului nr. 435/P/2013.”

Comisia de soluționare a contestațiilor a constatat că *ANAR* nu a făcut dovada că a solicitat și i-a fost aprobată cererea de constituire ca parte civilă în acest dosar penal. Iar plângerea penală înaintată de *ANAR* nu este făcută *in rem*, ci s-a introdus împotriva fostului director economic, despre care se afirmă că a comis anumite infracțiuni. Astfel, Comisia a considerat că, în stadiul actual, derularea procesului penal nu afectează măsura dispusă cu privire la stabilirea și recuperarea eventualului prejudiciu suportat de *ANAR*.

3. Efectuarea de plăți în sumă de 5.238.692 lei, reprezentând contravaloarea materialelor pentru prevenirea și combaterea inundațiilor și înghețurilor, fără existența unui angajament legal încheiat cu furnizorul

În cursul anului 2012 și la începutul anului 2013 au fost achiziționate produse necesare pentru gestionarea situațiilor de urgență generate de inundații, fenomene meteorologice periculoase, accidente la construcții hidrotehnice și poluări accidentale, în valoare totală de **5.238.692,48 lei**.

Din verificarea efectuată s-au constatat următoarele:

- achiziția produselor s-a realizat fără derularea unei/unor proceduri legale, deși în luna iulie 2012 s-a aprobat de către ordonatorul de credite inițierea unei astfel de proceduri de achiziție, respectiv licitație deschisă;

- în condițiile în care entitatea nu a derulat nici o procedură de achiziție legală, la data de 15.11.2012 a fost transmisă tuturor administrațiilor bazinale de apă, *Institutului Național de Hidrologie și Gospodărire a Apelor și Exploatării Complexe Stânca Costești*, o adresă semnată de directorul economic și de un director general adjunct, în care se menționează: „*S-au repartizat unității dumneavoastră cantitățile din anexă. La primirea produselor unitatea va întocmi NIR care să ateste că produsele corespund cantitativ și calitativ*”;

- produsele distribuite fiecărei administrații bazinale în parte, în cantitățile înscrise în procesele verbale de predare – primire anexate facturilor, nu corespund cu necesarul comunicat anterior de aceștia; exemplificăm, în acest sens, cazul *ABA Argeș Vede*, care a recepționat unele cantități de materiale de 5-6 ori mai mari decât necesarul solicitat;

- prețurile la care au fost achiziționate produsele au fost semnificativ mai mari decât cele estimate la momentul inițierii procedurii de achiziție, astfel că valoarea achiziției a depășit valoarea estimată inițial. Diferența între valoarea produselor achiziționate și valoarea de piață a acestora (la momentul efectuării estimării valorii achiziției publice) este de **1.958.802 lei**;

- în cazul unora din produse achiziționate în cursul anului 2012, valoarea lor totală (fără TVA) a depășit valoarea înscrisă în *Programul de achiziții*, iar produsele achiziționate în cursul anului 2013 nu au mai fost cuprinse în *Programul de achiziții pentru anul 2013*; valoarea bunurilor achiziționate fără a fi înscrise în programele de achiziții este de **3.318.110 lei**;

- pentru stingerea obligațiilor către furnizorii produselor au fost efectuate plăți atât prin *Trezoreria Municipiului București*, cât și prin banca comercială *BRD Groupe Societe Generale – Sucursala Academiei* ceea ce contravine prevederilor legale în vigoare;

- unele ordonanțări la plată nu au fost semnate de ordonatorul de credite, ci de către directorul economic, ceea ce contravine prevederilor *Legii finanțelor publice nr. 500/2002*;

- au fost efectuate plăți în sumă de **688.381 lei** înainte de a fi recepționate produsele și anterior emiterii facturilor de către furnizori.

Conducerea ANAR nu contestă constatarea, dar consideră că, deoarece s-a formulat plângere penală referitoare la achiziționarea acestor materiale de intervenție, iar în cadrul procesului penal va fi dezbătută și latura civilă cu privire la prejudicii, este necesar ca măsura dispusă de *Curtea de Conturi* privind stabilirea dimensiunii prejudiciului și recuperarea acestuia să fie reformulată astfel: „*se vor dispune măsurile ce se impun pentru calcularea și*

recuperarea eventualului prejudiciu, în funcție de finalizarea dosarului nr. 435/P/2013.”

Comisia de soluționare a contestațiilor a constatat că *ANAR* nu a făcut dovada că a solicitat și i-a fost aprobată cererea de constituire ca parte civilă în acest dosar penal. Iar plângerea penală înaintată de *ANAR* nu este făcută *in rem*, ci s-a introdus împotriva fostului director economic, despre care se afirmă că a comis anumite infracțiuni. Astfel, Comisia a considerat că, în stadiul actual, derularea procesului penal nu afectează măsura dispusă cu privire la stabilirea și recuperarea eventualului prejudiciu suportat de *ANAR*.

4. Efectuarea unor cheltuieli de personal neprevăzute de legislația în vigoare, în sumă de 176.190.476 lei

În perioada 2012-2014 în baza *Contractului Colectiv de Muncă*, salariații *ANAR* și ai unităților din subordine au beneficiat de drepturi salariale necuvenite, în sumă estimativă de **176.190.476 lei** astfel:

- Spor de fidelitate – 62.899.601 lei;
- Spor de 10% acordat salariaților din cadrul Inspecției Apelor - 357.190 lei;
- Prima de vacanță, al 13-lea salariu și tichetele de masă – 96.132.654 lei ;
- Premii acordate cu ocazia zilei de 8 Martie și Zilei mondiale a apei - 3.946.937 lei;
- Indemnizații de pensionare - 3.930.719 lei;
- Ajutoare acordate în baza contractului colectiv de muncă (ajutoare de boală, deces, premii acordate cu ocazia nașterii copilului) - 1.318.039 lei;
- Indemnizația de ședință pentru membrii comitetului de direcție - 3.461.164 lei;
- Vechime în muncă, calculată prin aplicarea unor procente mai mari decât cele prevăzute de legislația națională - 4.144.172 lei.

Aceste venituri au fost acordate în baza prevederilor *Contractului colectiv de muncă*, care cuprinde clauze ce încalcă prevederile legale.

Conform prevederilor art. 137, alin. (1) din **Constituția României**, „Formarea, administrarea, întrebuințarea și controlul resurselor financiare ale statului, unităților administrativ-teritoriale și ale **instituțiilor publice** sunt reglementate prin lege”. În aceste condiții, prevederile legale cu privire la drepturile salariale ale salariaților din instituțiile publice nu pot fi anulate sau modificate prin convenții sau contracte colective.

La art. 229, alin. (4) din *Legea nr. 53/2003 – Codul Muncii*, se prevede: „*Contractul colectiv de muncă, încheiat cu respectarea dispozițiilor legale, constituie legea părților*”. Aceeași reglementare, referitoare la valabilitatea contractelor colective de muncă numai în limitele prevederilor legale, reiese și din art. 138 al *Legii nr. 62/2011 a dialogului social*:

„(1) Prin contractele/acordurile colective de muncă încheiate în sectorul bugetar nu pot fi negociate sau incluse clauze referitoare la drepturi în bani și în natură, altele decât cele prevăzute de legislația în vigoare pentru categoria respectivă de personal. (...)

(3) Drepturile salariale din sectorul bugetar se stabilesc prin lege în limite precise, care nu pot constitui obiect al negocierilor și nu pot fi modificate prin contracte colective de muncă. În cazul în care drepturile salariale sunt stabilite de legi speciale între limite minime și maxime, drepturile salariale concrete se determină prin negocieri colective, dar numai între limitele legale.

(4) Clauzele cuprinse în contractele colective de muncă încheiate cu încălcarea prevederilor alin. (1)-(3) sunt lovite de nulitate”.

De altfel, prin *Hotărârea nr. 3288/02.12.2014* (care va putea fi atacată în recurs de către *ANAR* după ce se va primi motivarea), **Curtea de Apel București** a constatat nelegalitatea acordării veniturilor salariale menționate mai sus până în anul 2011, dar instituția publică în cauză continuă să le acorde, invocând prevederile contractului colectiv de muncă.

5. Cheltuieli de 1.286.910 lei pentru lucrări de amenajare, fără obținerea autorizațiilor prevăzute de lege, la imobilul din str. Ion Brezoianu nr. 10, sector 5, București, și pentru plata chiriei acestui spațiu nefolosit

Conform prevederilor art. 1 alin. (6) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 107/2002 privind înființarea Administrației Naționale "Apele Române" „Sediul Administrației Naționale "Apele Române" este în municipiul București, str. Edgar Quinet nr. 6, sectorul I”.

În cursul anului 2010, deși în Programul de achiziții întocmit și aprobat de ordonatorul de credite nu s-a prevăzut achiziționarea unor servicii de închiriere de spații cu destinația de birouri, a fost încheiat Contractul de închiriere nr. 09/451/15.12.2010 și Actul adițional nr. 1/11.02.2011 la acesta, prin care ANAR a închiriat de la SC Vânzare Legitimății de Călătorie Voiaj CFR SA, pentru o perioadă de 4 ani, un spațiu situat în incinta Agenției de Voiaj CFR nr.1 București, în suprafață de 829 m².

Conform contractului, spațiul închiriat urma să fie amenajat de locatar (în speță ANAR – sediul central) pe bază de proiect de execuție și deviz de lucrări avizat de serviciul tehnic al locatorului, investițiile urmând a se efectua în termen de maxim 90 de zile de la data semnării procesului verbal de predare-primire, cu respectarea tuturor avizelor, aprobărilor și autorizațiilor de construire, sub sancțiunea rezilierii de drept a contractului.

Lucrările de intervenții constând în amenajarea spațiului au fost contractate de SC ALCONS ENGINEERING SRL și s-au finalizat în luna decembrie 2011. Plățile efectuate către constructor au fost în sumă de 577.507 lei, dar investiția nu a fost recepționată.

În timpul controlului efectuat de Curtea de Conturi la ANAR în anul 2012, a fost sesizat Inspectoratul de Stat în Construcții cu privire la faptul că nu au fost obținute toate autorizațiile legale privind efectuarea lucrărilor la adresa menționată. Inspectoratul de Stat în Construcții – Direcția Regională în Construcții București – Ilfov a comunicat, cu adresa nr. 793/26.03.2012, faptul că, în urma controlului efectuat pe teren, s-a constatat că aspectele sesizate de Curtea de Conturi se confirmă și s-a trecut la sesizarea organelor de urmărire penală în acest caz..

Conform documentelor puse la dispoziție echipei de auditori, spațiul din str. Ion Brezoianu nr. 10, Sector 5, București, în condițiile în care ANAR nu a beneficiat de acesta, a generat cheltuieli în valoare totală de 1.286.910 lei, din care:

- lucrări de finisare a construcțiilor, executate de ALCONS ENGINEERING: 577.507 lei;
- lucrări de proiectare – amenajări spații, executate de VIANOVA PROIECT: 70.060 lei;
- supraveghere tehnică a execuției lucrărilor de construcții, executate de VESI TRUST CONSTRUCT: 14.880 lei;
- obținere autorizație de construcție, certificat de urbanism, avize și acorduri: 60.169 lei;
- chirie spațiu: 564.294 lei.

În data de 12.08.2012 (după 19 luni în care ANAR a plătit lucrări și chirie pentru un spațiu pe care nu l-a folosit), Sindicatul „APEROM” a solicitat analiza oportunității și posibilității închirierii unui alt spațiu „care să corespundă desfășurării activității din sediul central și să ofere salariaților un confort mai bun”. S-a considerat că „suprafața totală modernizată de 829,0 mp este mult prea mică pentru numărul de salariați ai sediului central”.

Menționăm că la sediul din str. Edgar Quinet se dispunea de un spațiu util de 1446 mp, la un număr mediu scriptic, conform statului de funcții de 221 persoane. În str. Ion Brezoianu, în spațiul de 829 mp, ar fi revenit, în medie, 3,75 mp pe salariat.

Întrucât spațiul în cauză nu a fost utilizat de ANAR niciodată, considerăm că au fost încălcate prevederile Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice și ale Ordonanței Guvernului nr. 119/1999 privind auditul intern și controlul financiar preventiv, conform cărora persoanele care gestionează fonduri publice sau patrimoniul public au obligația să realizeze o bună gestiune financiară, prin asigurarea legalității, regularității, economicității, eficacității și eficienței în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului public.

Conducerea ANAR nu a contestat constatarea, dar a solicitat ca măsura dispusă de *Curtea de Conturi* să condiționeze evaluarea și recuperarea prejudiciului de soluția pe care o va da instanța în dosarul deschis ca urmare plângerii penale introduse de *Inspectoratul de Stat în Construcții* referitor la lucrările efectuate în spațiul închiriat, întrucât „măsura dispusă apare lipsită de obiect, finalizarea oricărei acțiuni fiind pusă în suspensie de desfășurarea procesului penal”.

Comisia de soluționare a contestațiilor a analizat argumentele prezentate în *Contestație* și a concluzionat că lucrările de amenajare a spațiului din str. Ion Brezoianu nr. 10 au fost efectuate și decontate fără a se obține certificatul de urbanism, fără avizele și acordurile necesare și în lipsa unei autorizații de construcție, contrar prevederilor legale și obligațiilor asumate de ANAR prin *Contractul de închiriere nr. 09/451/2010*.

În urma verificărilor efectuate, *Inspectoratul de Stat în Construcții* a constatat veridicitatea aspectelor sesizate de *Curtea de Conturi* urmare controlului efectuat în anul 2012, sesizând organele de urmărire penală. Ca urmare, procesul în desfășurare privește aspectul penal al efectuării unor lucrări neautorizate, nu prejudiciul suportat de ANAR, astfel că derularea procesului penal deschis la sesizarea ISC nu afectează măsura privind evaluarea și recuperarea prejudiciului.

6. Efectuarea de plăți în sumă de 1.418.369 lei reprezentând taxa de servicii aferentă contractului de închiriere sediu în str. Ion Câmpineanu nr. 11, sector 1, București, fără existența documentelor justificative care să ateste prestarea serviciilor

În Consiliul de conducere din data de 21.08.2012 a fost luată decizia de a închiria un spațiu din incinta *UNION BUSINESS CENTER*, str. Ion Câmpineanu nr. 11, sector 1, București, cu destinația de birouri și depozit.

Astfel, între ANAR și *SC Union International Center SRL* a fost încheiat *Contractul nr. 48/29.08.2012*, având ca obiect închirierea spațiului în suprafață de 2.185 m², aflat la adresa menționată mai sus. Contractul a fost încheiat în urma negocierii purtate de comisia numită de conducătorul entității și deținătorul spațiului, negociere care s-a finalizat cu întocmirea *Procesului verbal nr. 13205/29.08.2012*. Conform celor două documente (procesul verbal și contractul), tariful de închiriere negociat a fost de 9 euro/m², respectiv 40,11 lei/ m², iar costul serviciilor de întreținere a fost de 4 euro/m², respectiv 17,82 lei/m².

Din verificarea efectuată s-au constatat următoarele:

- efectuarea, în perioada supusă controlului, de plăți în sumă de **1.418.369 lei** fără existența documentelor justificative întocmite conform legii, care să ateste exactitatea și realitatea sumelor datorate, reprezentând *Taxa de servicii* aferentă *Contractului de închiriere nr. 48/29.08.2012*;

- taxarea dublă a consumului de energie electrică, valoarea acestuia fiind cuprinsă în *Taxa de servicii*, dar fiind facturată și separat de către locator și, în consecință, efectuarea unor plăți suplimentare în sumă de **192.792 lei**;

- stabilirea prin contract a unor suprafețe închiriate mai mari decât cele puse la dispoziție efectiv și, în consecință, plata chiriei în sumă de **355.549 lei** pentru diferență de spațiu de 227,52 mp, de care ANAR nu a beneficiat.

Conducerea ANAR nu contestă constatarea, dar solicită anularea măsurii dispuse prin decizia *Curții de Conturi* referitoare la „*stabilirea cu exactitate a contravalorii serviciilor incluse în „Taxa de servicii” și plătite de ANAR fără a fi însă prestate de către SC Union International Center SRL*”, considerând că acest lucru este imposibil, dat fiind caracterul comun al serviciilor prestate de locator.

Comisia de soluționare a contestațiilor a respins această solicitare, considerând că, în conformitate cu prevederile *Legii finanțelor publice nr. 500/2002*, în lipsa documentelor

justificative care să confirme executarea serviciilor contractate, plata acestora nu este datorată. Faptul că în contract nu au fost stabilite procedura de cuantificare din totalul serviciilor a părții care revine ANAR și modalitatea de evaluare a conformității prestației cu prevederile contractuale, reprezintă un neajuns care poate fi înlăturat printr-un acord între cele două părți contractante.

7. Angajarea unor cheltuieli din fonduri publice fără a exista prevederi bugetare în acest sens și plata sumei de 81.115 lei, fără a dispune de documente justificative care să ateste exactitatea și realitatea sumelor datorate

În baza unui referat întocmit de directorul economic, între ANAR și SC DCL FINANCIAL SERVICE SRL București s-a încheiat Contractul de servicii nr. 24/30.05.2012, având ca obiect „lucrări de analiză a realității și exactității datelor înscrise în situațiile financiare anexe la bilanțul contabil al ANAR”. Din verificarea efectuată s-au constatat următoarele:

- serviciul a fost contractat înainte de a fi inclus în *Programul anual al achizițiilor publice din surse proprii*;
- lucrările contractate erau, în fapt, atribuții de serviciu ale directorului economic, prevăzute în fișa postului;
- pentru încheierea acestui contract nu a fost derulată o procedură de achiziție conform prevederilor legale în vigoare;
- contractul nu poartă viza controlului financiar preventiv și nu a fost semnat de reprezentanții oficiului juridic;
- plata, în sumă de **81.115 lei**, a fost efectuată fără ca obiectul contractului să fi fost îndeplinit, întrucât prestatorul a întocmit un raport în care a preluat constatări din actul de control întocmit de Curtea de Conturi în aprilie 2012 și a recomandat continuarea efectuării analizelor de către ANAR.

Conducerea ANAR nu a contestat abaterea consemnată.

8. Efectuarea unor plăți în sumă de 49.711 lei, reprezentând contravaloare servicii de întreținere și servicii furnizate de SC ENEL Energie Muntenia SA, UPC România, RCS & RDS, pentru trei apartamente puse la dispoziția unor salariați proprii

Din verificarea efectuată s-a constatat că unii angajați ai ANAR au beneficiat de cazare și întreținere gratuite în trei apartamente aflate în patrimoniul acestei instituții publice. Deși nu există nici o reglementare legală care să prevadă dreptul unor salariați ai ANAR de a beneficia de cazare și întreținere gratuită din partea instituției, apartamentele în cauză au fost ocupate de salariați ai ANAR (fără a exista hotărâri ale consiliului de conducere și/sau decizii ale ordonatorului de credite referitoare la ocuparea acestor spații), generându-se cheltuieli cu serviciile furnizate de SC ENEL Energie Muntenia SA, UPC România, RCS & RDS și plata întreținerii apartamentelor. Astfel, în perioada 2012 - 2014 au fost efectuate plăți cu această destinație în sumă de **49.711 lei**, fără existența unor angajamente legale în acest sens.

Conducerea ANAR contestă constatarea, susținând că „ocuparea spațiilor s-a făcut cu respectarea dispozițiilor legale și ale bugetului de venituri și cheltuieli al instituției”, astfel:

- „din coroborarea prevederilor HG nr. 69/2005, a OUG nr. 80/2001, OUG nr. 15/2013, rezultă că instituția putea asigura conducerii spații de cazare, cu acoperirea acestor cheltuieli”;
- susținerea că nu există dispoziție a ordonatorului de credite este contrazisă de bugetarea cheltuielilor, care are toate aprobările legale;

- pentru perioadele în care salariații au fost detașați, situația este reglementată prin contractul colectiv de muncă, fără a mai fi necesară o dispoziție a ordonatorului de credite.

Comisia de soluționare a contestațiilor a respins contestația, constatând că nu există reglementare legală care să prevadă dreptul unor salariați ai *ANAR* de a beneficia de cazare și întreținere gratuită din partea instituției. Actele normative invocate în contestație reglementează acordarea locuințelor de serviciu din fondul locativ al *Regiei Autonome – Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat*, pentru persoanele care ocupă funcții de demnitate publică (miniștri, miniștri delegați, secretari de stat) și funcții asimilate acestora. Dar și în cazul acestora este stabilită **obligatia beneficiarilor de a suporta cheltuielile de întreținere**. Ca urmare, deși persoanele din cadrul *ANAR* care au beneficiat de locuințe și întreținere gratuite nu se încadrează în categoria celor pentru care reglementările legale invocate prevăd dreptul la locuință de serviciu, acestea n-au suportat nici măcar contravaloarea chiriei și a cheltuielilor de întreținere. Iar în *Contractul colectiv de muncă*, singura prevedere referitoare la suportarea de către *ANAR* a cheltuielilor generate de asigurarea unor locuințe de intervenție care pot fi folosite și ca spații de locuit pentru salariați și familiile acestora, este cuprinsă la *art. 67- Alte facilități* și se referă la cantoanele formațiilor de lucru, la stațiile hidrometrice, la stațiile hidrologice izolate, sedii de baraje, noduri hidrotehnice, sedii de sisteme sau sedii de unități.

9. Prejudicierea bugetului ANAR ca urmare a stabilirii în listele de investiții aprobate pentru administrațiile bazinale de apă a unor obiective de achiziții supradimensionate, astfel:

- cu 1.681.522 lei din achiziția de către *ABA Mureș* a 12 autoturisme Hyundai Santa Fe și 46 autobasculante;

- cu 2.332.315 lei din achiziția de către *ABA Olt* a 14 buldozere și 14 buldoexcavatoare

a) În anul 2012, *ABA Mureș* a achiziționat 12 autoturisme marca Hyundai Santa Fe, având o valoare totală de 1.433.800 lei (fără TVA), conform *contractelor de furnizare nr. 76/20.09.2012* (10 autoturisme) și *nr. 111/04.12.2012* (2 autoturisme). Contractele de furnizare au fost atribuite aceluiași operator economic, respectiv *SC BRODMI SRL Râmnicu Vâlcea*, astfel: *Contractul de furnizare nr. 76/20.09.2012* prin procedura de achiziție publică „licitație deschisă”, iar *Contractul de furnizare nr. 111/04.12.2012* prin „cerere de oferte”.

Atribuirea celor două contracte de achiziții, încheiate de *ABA Mureș*, s-a făcut cu încălcarea unor reglementări legale, astfel:

- nu au fost respectate dispozițiile *art. 24, alin. 1, din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2009 cu privire la rectificarea bugetară pe anul 2009 și reglementarea unor măsuri financiar-fiscale*, conform căroră „*instituțiilor publice (...) li se interzice achiziționarea, preluarea în leasing sau închirierea de autoturisme*”;

- prin *Caietul de sarcini*, achizitorul a impus cerințe obligatorii precum: „*Greutate totală autorizată: maxim 2.000 kg, Termen de livrare: 5 zile lucrătoare și Livrare: din stoc*”, iar în anunțul de participare, publicat în *SEAP* s-a prevăzut că „*se va prezenta acceptul scris de la SC OLTCHIM SA Rm. Vâlcea pentru plata prin compensare*”; aceste cerințe restrictive încalcă principiile nediscriminării și al promovării concurenței între agenții economici, reglementate prin *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii*, cu modificările și completările ulterioare;

- au fost încălcate dispozițiile *art. 23 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006*, care interzic autorității contractante să divizeze contractul de achiziție publică în contracte de valoare mai mică, pentru a evita aplicarea legii în raport cu anumite praguri valorice;

- în ambele proceduri de achiziție au fost declarate câștigătoare ofertele depuse de *SC BRODMI SRL*, deși acestea trebuiau respinse de comisia de evaluare ca fiind neconforme, întrucât greutatea totală autorizată a autoturismelor oferite (2750 kg) depășea greutatea totală maximă autorizată în caietul de sarcini (2000 kg);

- din analiza proceselor verbale de recepție, s-a constatat faptul că autoturismele care au făcut obiectul *Contractului de furnizare nr. 76/20.09.2012* (10 bucăți), s-au livrat la data de 10.10.2012, fiind depășit cu 15 zile termenul de livrare prevăzut în *Caietul de sarcini*; de asemenea, plata autoturismelor a fost efectuată prin *ordine de compensare* încheiate între *ANAR* și *SC BRODMI SRL*, la compensare nefiind inclusă *SC OLTCHIM SA Rm. Vâlcea*, conform condiției din *Caietul de sarcini* și din contractele de achiziție;

- în *Raportul de control nr. 425/15.05.2013*, încheiat de *Corpul de control al Primului ministru* s-a consemnat: „La data publicării invitației de participare în *Sistemul Electronic al Achizițiilor Publice*, respectiv 12.11.2012, cele două autoturisme pentru care a fost inițiată procedura de achiziție publică erau deja livrate *Administrației Bazinale de Apă Mureș* încă din data de 10.10.2012”; se constată că așa-zisa procedură de achiziție a celor două autoturisme este o simulare, documentele întocmite în baza acestora necorespunzând unor operațiuni reale.

Prejudiciul produs ABA Mureș este de 17.296 lei, constând în:

- **10.168 lei**, diferență achitată necuvenit pentru cele 2 autoturisme recepționate la data de 10.10.2012 la un preț superior celui plătit pentru celelalte 10 autoturisme de același fel;

- **7.128 lei**, cuantumul penalităților nepercepute furnizorului pentru livrarea cu întârziere a celor 10 autoturisme, conform *Contractului nr. 76/20.09.2012*.

b) Pentru atribuirea contractului de furnizare, având ca obiect „autobasculante”, *ABA Mureș* a organizat licitație publică deschisă.

Criteriul de departajare a fost oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere tehnico-economic, iar punctajul s-a stabilit la 80 de puncte pentru prețul oferit, 10 puncte pentru garanția acordată și 10 puncte pentru termenul de livrare, în caietul de sarcini specificându-se condiția că *autobasculantele se vor livra (toată cantitatea) în termenul oferit de la semnarea contractului, într-o singură tranșă*.

Au fost primite cinci oferte, din care au fost admise patru. Din *Fișa de evaluare (punctaj - ierarhie) a ofertelor pentru atribuirea contractului de furnizare*, rezultă că oferta depusă de *SC MHC TRUCK&BUS SRL București* a fost declarată câștigătoare deoarece a propus un **termen de livrare de 39 zile** și a obținut 10 puncte pentru acest criteriu, deoarece ceilalți ofertanți au propus un termen de livrare de 60 de zile. Se constată că **termenul de livrare** a fost criteriul determinant pentru câștigarea licitației, în condițiile în care **valoarea totală a ofertei câștigătoare (inclusiv TVA) era mai mare cu 127.843 lei decât cea a ofertantului clasat pe locul doi**.

În data de 30.12.2011, între *ABA Mureș* și *SC MHS TRUK&BUS SRL București* a fost încheiat *Contractul de furnizare nr. 158*, în valoare totală de 19.793.995 lei (inclusiv TVA), pentru achiziția a 46 autobasculante, deși **instituția publică nu avea prevederi bugetare și nu avea asigurată sursa de finanțare** a angajamentului încheiat.

În *Contractul nr. 158/30.12.2011* s-a prevăzut furnizarea a 46 autobasculante în **termen de 39 zile**, cu obligația achizitorului de a plăti 40% din valoarea facturii în termen de 30 de zile de la emiterea acesteia și efectuarea recepției calitative și cantitative, diferența de plată (60%) urmând a se achita în 4 rate egale, în cuantum de 15% din valoarea facturii, în intervale de cel mult 30 zile între plăți. Totodată, la *punctul 11.1* din contract, părțile au convenit ca, în situația în care furnizorul nu-și îndeplinește obligațiile asumate, achizitorul să deducă din prețul contractului, ca penalități, o sumă echivalentă cu o cotă procentuală de 0,05% din prețul contractului pentru fiecare zi de întârziere.

Termenul de livrare nu a fost respectat de furnizor, iar ABA Mureș nu a calculat și nu a dedus din prețul contractului suma de 462.924 lei, reprezentând penalități datorate în baza prevederilor pct. 11.1 din contract, ci a încheiat, în mod nejustificat, un act adițional la contract, prin care termenul de livrare a fost prelungit cu alte 39 zile. Astfel, s-a stabilit un termen de livrare de 78 zile, dublul numărului de zile prevăzute în contract și cu 18 zile mai mare decât cel propus de ceilalți ofertanți.

Totodată, s-a constatat că **nu a fost efectuată recepția cantitativă și calitativă**, conform clauzelor din *Contractul de furnizare nr. 158/30.12.2011*. În timpul acțiunii de control efectuate de *Camera de Conturi a Județului Mureș* au fost numite comisii pentru verificarea situației bunurilor achiziționate prin *Contractul nr. 158/2011*. Cu această ocazie s-a constatat lipsa GPS-urilor din dotarea autobasculantelor primite la *ABA Mureș*.

În condițiile în care nu au fost prezentate documente care să ateste îndeplinirea clauzelor contractuale referitoare la recepția calitativă și cea cantitativă (condiție pentru derularea graficului de plăți), totuși plata contravalorii autobasculantelor a fost efectuată, în mare parte de către *ANAR București*, care a transmis la *ABA Mureș* notele de debitare – creditare, pentru înregistrarea decontărilor între cele două entități (*ANAR și ABA Mureș*).

Totodată, prin adresa nr. 3945/05.04.2012, *ANAR* a transmis la *ABA Mureș* un desfășurător cu modul de distribuire a celor 46 autobasculante către toate administrațiile bazinale de apă, la *ABA Mureș* fiind repartizate 7 autobasculante.

Întrucât, pentru anul 2012 *ANAR* și *ABA Mureș* nu aveau prevedere bugetară pentru achiziționarea celor 46 de autobasculante, contravaloarea acestora nu s-a achitat la termenul stabilit. Ca urmare, în luna noiembrie 2012, la *ANAR București* s-a încheiat între *SC MHC TRUCK&BUS SRL București* în calitate furnizor - creditor și *ANAR - ABA Mureș* în calitate de achizitor – debitor *Contractul de tranzacție* înregistrat la *ANAR* cu nr. **72/14.11.2012** și la *ABA Mureș* cu nr. **15.471/12.12.2012**. În contract se prevedea că „Achizitorul – Debitor datorează Furnizorului – Creditor suma de **12.706.772,84 lei - debit principal și penalități de întârziere (...). Părțile stabilesc de comun acord plata eşalonată a debitului**” iar „Furnizorul – Creditor va continua să calculeze la data de 30 sau 31 a fiecărei luni penalități de întârziere, pentru întreaga sumă datorată (...) și va emite facturi de penalități către Achizitorul – Debitor, până la achitarea integrală a debitului principal.”

Deși licitația deschisă pentru atribuirea contractului de achiziție a fost organizată de către *ABA Mureș*, iar *Contractul de furnizare nr. 158/30.12.2011* și *Actul adițional nr. 1/07.02.2012* au fost semnate de reprezentanții legali ai *ABA Mureș*, *Contractul de tranzacție nr. 72/14.11.2012*, prin care au fost stabilite obligații suplimentare în sarcina *ABA Mureș*, a fost încheiat între *SC MHC TRUCK&BUS SRL București* și *ANAR București – ABA Mureș*, fără a fi semnat de reprezentanții legali ai *ABA Mureș*. La „Achizitor-Debitor” este menționat „*Administrația Națională Apele Române – director economic Dumitru Dumitru*”, sub ștampila *ANAR București*.

În baza *Contractului de tranzacție* încheiat în condițiile arătate și a *facturilor transmise în copie*, în contabilitatea *ABA Mureș* au fost înregistrate **obligații suplimentare de plată** în favoarea furnizorului *SC MHC TRUCK&BUS SRL*, **reprezentând penalități calculate în sumă de 1.536.383 lei. Plata penalităților în sumă de 1.536.383 lei a fost efectuată de către ANAR.**

Din analiza ordinelor de plată s-a constatat că, până la data încheierii contractului de tranzacție (14 noiembrie 2012), se achitase la *SC MHC TRUCK&BUS SRL* suma de **7.633.065 lei**, din care 4.647.367 lei de către *ABA Mureș* și 2.985.698 lei de către *ANAR*. Analizând documentele de plată întocmite la *ANAR*, se constată că aceeași persoană care a efectuat plățile (directorul economic) a dispus și ordonanțarea de plată, fiind încălcate principiile separării atribuțiilor de serviciu cu privire la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice. Pe niciunul din documentele de plată a sumelor plătite, inclusiv a penalităților, nu apare semnătura ordonatorului de credite al *ANAR*.

În acest caz, prin plata arbitrară de către ANAR, în temeiul unui contract încheiat în condiții nelegale, a penalităților de **1.536.383 lei**, care au fost ulterior înregistrate la ANAR ca datorie a ABA Mureș, a fost produs un prejudiciu echivalent în patrimoniul celor două instituții.

De asemenea, desemnarea SC MHC TRUCK&BUS SRL drept câștigătoare a licitației, pe baza unui criteriu (*termenul de livrare*) stabilit formal, întrucât a fost anulat imediat după încheierea contractului, a făcut ca **oferta câștigătoare să fie mai mare cu 127.843 lei** decât o ofertă care avea un termen de livrare chiar mai mic decât cel acceptat pentru oferta declarată câștigătoare, după ce s-a încheiat licitația. Ca urmare, se poate considera că și suma de **127.843 lei** reprezintă un prejudiciu pentru ABA Mureș, astfel că **prejudiciul total suportat de această instituție publică este de 1.664.226 lei** (1.536.383 + 127.843).

Cu privire la abaterile constatate la ABA Mureș a fost sesizat Parchetul de pe lângă Judecătoria Târgu Mureș.

c) În cursul anului 2011 s-a aprobat *Lista obiectivelor de investiții pentru ABA Olt*, care conținea, pe lângă altele, următoarele două poziții:

- 14 bucăți buldozere în valoare estimativă (fără tva) de 12.614 mii lei
- 14 bucăți buldoexcavatoare în valoare estimativă (fără tva) de 8.427 mii lei.

Astfel, între ABA Olt și SC MARCOM RMC 94 SRL au fost încheiate contractele de furnizare nr. 175/10.10.2011 și 176/10.10.2011 în valoare de 4.755.972,88 lei și respectiv 12.612.306,60 lei, având ca obiect furnizarea produselor menționate mai sus.

Conform prevederilor contractuale, ABA Olt avea obligația să achite contravaloarea produselor astfel: 40% din valoarea facturii în termen de 30 de zile de la emiterea acesteia și restul de 60% în 4 tranșe lunare egale. Totodată, conform contractului, în cazul în care din vina sa achizitorul nu și-a îndeplinit obligațiile asumate, respectiv nu a efectuat plata conform mecanismului prezentat mai sus, va suporta ca penalități o sumă echivalentă cu 0,04%/zi de întârziere până la efectuarea plăților în integralitate.

Achizițiile respective au fost efectuate în baza dispoziției directorului general și directorul economic al ANAR. Din documentele prezentate echipei de auditori reiese că entitatea avea nevoie în activitatea sa numai de 3 din cele 14 buldozere și numai de un buldoexcavator, celelalte fiind distribuite altor administrații bazinale de apă.

Întrucât ABA Olt nu avea surse suficiente de plată a contravalorii produselor menționate mai sus, plata acestora s-a realizat de către ANAR – sediul central, din contul deschis la banca Raiffeisen Bank, unde au fost virate sume din disponibilul transferat din împrumutul angajat la BRD Groupe Societe Generale și din veniturile încasate în acest cont de la SC Hidroelectrica SA, însă cu mari întârzieri la plată (și de peste 500 zile).

Astfel, în cursul anului 2013 ANAR a efectuat plăți în sumă de **2.332.315 lei** către SC MARCOM RMC 94 SRL, reprezentând **penalități de întârziere** facturate de furnizor către ABA Olt, urmare nerespectării de către acesta a prevederilor contractuale referitoare la efectuarea plăților. Plata penalităților s-a efectuat fără a exista prevederi bugetare în acest sens.

Conducerea ANAR nu a contestat aceste abateri consemnate în actul de control.

B. Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat

Efectuarea unor plăți în sumă de 7.047.426 lei reprezentând accesorii plătite pentru neachitarea în termen a obligațiilor datorate bugetului de stat și bugetului asigurărilor sociale de stat

În perioada supusă verificării, au fost efectuate plăți în sumă de **7.047.426 lei** reprezentând accesorii datorate de entitate, urmare neefectuării în termenul legal al vărsămintelor către bugetul statului. Au fost plătite dobânzi și penalități de întârziere aferente

TVA de **5.238.918 lei**, ca urmare a emiterii de titluri executorii, decizii și adrese de către *Agencia Națională de Administrare Fiscală*, astfel:

- Titlul executoriu nr. 3710963 din data de 30.04.2013 1.281 lei;
- Decizie/14.06.2013 referitoare la obligațiile de plată accesorii 4.723.612 lei;
- Adrese de poprire pentru majorări de întârziere aferente TVA 514.025 lei.

Totodată, în data de 20.09.2013, din bugetul *ANAR* au fost efectuate plăți în sumă de **1.808.508 lei** reprezentând:

- majorări contribuții salariați și angajator *ABA Mureș* – 1.604.909 lei;
- majorări TVA datorate de *ABA Mureș* – 303.599 lei.

Aceste plăți au fost efectuate în condițiile în care în bugetul instituțiilor publice precum și în contul de execuție bugetară al acestora, legiuitorul nu a prevăzut articole de cheltuieli pentru plata de penalități. Penalitățile reprezintă sancțiuni date ca urmare a nerespectării legislației în materie sau încălcării unor clauze contractuale, fapt pentru care, în astfel de situații cauza derivă din faptele unor persoane angajate ale instituției, datorită îndeplinirii necorespunzătoare a atribuțiilor de serviciu, ori unor acțiuni sau inacțiuni ale acestora, contrare legislației sau contrare unor clauze contractuale.

Conducerea ANAR nu a contestat aceste abateri consemnate în actul de control.

C. Nevirarea la bugetul statului a veniturilor în sumă de 262.175 lei, obținute din închirierea de bunuri proprietate publică a statului

ANAR, conform prevederilor *Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 107/2002*, administrează bunurile din domeniul public al statului. Bunurile la care se face referire sunt **apele cu potențialul lor valorificabil, cu excepția resurselor acvatice vii și cele ce pot fi folosite în interes public, cu albiile lor minore, malurile și cuvele lacurilor, cu bogățiile lor naturale, plajele și marea teritorială, precum și alte bunuri aparținând patrimoniului public de interes național**, nominalizate în anexa nr. 12 la *Hotărârea Guvernului nr. 1.705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, cu modificările și completările ulterioare*.

Conform prevederilor *Legii nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia*, titularul dreptului de administrare a bunurilor proprietate publică a statului **are dreptul să închirieze sau să concesioneze bunurile respective prin licitație publică, în condițiile legii**. Sumele încasate din închirierea sau din concesionarea bunurilor proprietate publică se fac venit la bugetul de stat. În cazul în care contractul de închiriere se încheie de către titularul dreptului de administrare, acesta are dreptul să încaseze din chirie o cota-parte între 20-50%, stabilită, după caz, prin hotărâre a Guvernului.

În cursul anului 2013, între *ANAR* (în calitate de administrator) și *SC EXPLOATARE SISTEM ZONAL PRAHOVA SA* (în calitate de operator) a fost încheiat *Contractul de operare nr. 12175/23.01.2013*.

Prin *Hotărârea consiliului de conducere nr. 5/12.07.2012* s-a aprobat externalizarea activității microhidrocentralelor Stâncă Costești și Mihoveni și includerea ca puncte de producție a energiei electrice în cadrul *Societății Comerciale Exploatare Zonală Prahova*. Astfel, a fost întocmit *actul adițional 1* la contractul de operare, prin care cele două microhidrocentrale se adaugă la lista bunurilor „puse la dispoziție” de către *ANAR Societății Comerciale Exploatare Zonală Prahova*.

Aceste bunuri sunt cuprinse în anexa nr. 12 la *Hotărârea Guvernului nr. 1.705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, dar nu fac parte din categoria bunurilor care pot fi închiriate de *ANAR* conform prevederilor *Ordinului ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 1.222/2008 privind aprobarea Instrucțiunilor pentru organizarea și desfășurarea licitațiilor publice pentru atribuirea contractelor de*

închiriere a unor bunuri imobile, proprietate publică a statului, aflate în administrarea Administrației Naționale "Apele Române", a Contractului-cadru de închiriere a bunurilor imobile aflate în proprietatea publică a statului și în administrarea Administrației Naționale "Apele Române", precum și a Listei cuprinzând bunurile imobile propuse spre închiriere și durată închirierii.

Din verificarea efectuată s-au constatat următoarele:

- deși denumit impropriu „**contract de operare**” acesta reprezintă în fapt un **contract de închiriere** a bunurilor care au făcut obiectul contractului, pe care entitatea, conform prevederilor *Legii nr. 213/1998* avea dreptul să le închirieze sau să le concesioneze;
- încheierea contractului s-a realizat în mod direct și nu ca urmare a derulării unei licitații publice, în condițiile legii;
- entitatea nu a virat la bugetul statului veniturile în sumă de **262.175 lei**, realizate în baza contractului menționat anterior, în conformitate cu prevederile *art. 16 al Legii nr. 213/1998*.

Conducerea ANAR, deși susține că bunurile în cauză nu fac obiectul unui contract de închiriere, ele nefiind active independente, practic a acceptat această constatare, întrucât în timpul controlului a virat la bugetul statului **95.421 lei**, ca parte din suma consemnată ca fiind datorată.

D. Efectuarea inventarierii și a evaluării tuturor elementelor patrimoniale, înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor obținute în urma acestor operațiuni, precum și înregistrarea în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară; asigurarea integrității bunurilor patrimoniale

1. Din verificarea modului în care au fost derulate activitățile de inventariere a patrimoniului ANAR s-a constatat nerespectarea în totalitate a prevederilor legale privind efectuarea inventarierii anuale a patrimoniului, astfel:

- nu a fost efectuată inventarierea tuturor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege;
- nu s-au inventariat obiectivele în curs pe stadii de execuție;
- există liste de inventariere întocmite necorespunzător, în sensul necompletării cu informațiile stabilite potrivit normelor de inventariere, cu spații libere și/sau ștersături.

Totodată, din verificarea efectuată s-a constatat că operațiunea de casare a bunurilor s-a desfășurat în mod superficial, documentele întocmindu-se fără a se ține cont de natura bunurilor casate. Astfel, au fost identificate *Note privind starea tehnică a fondului fix propus pentru casare* pentru Licențe, Upgrade-uri, Software-uri, în care propunerea de valorificare înscrisă era de „casare prin dezmembrare și predare de fier vechi”.

În concluzie, activitatea de inventariere a elementelor patrimoniale s-a realizat superficial, cu încălcarea prevederilor legale, neatingându-se scopul principal acestei activități, de întocmire a situațiilor financiare anuale care să ofere o imagine fidelă a poziției financiare și a performanței entității pentru respectivul exercițiu financiar.

Totodată, din verificarea modului în care ANAR a administrat bunurile din domeniul public al statului în perioada supusă controlului reies următoarele:

- nu au fost incluse în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului (Anexa nr. 12)* toate bunurile din domeniul public care sunt în administrarea ANAR;
- între valorile de inventar înregistrate în evidențele contabile și valorile de inventar incluse în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului (Anexa nr. 12)* există diferențe semnificative;

- în evidențele contabile ale *ANAR* există bunuri proprietate publică a statului care nu au fost reevaluate;

- există bunuri proprietate publică a statului pentru care nu au fost efectuate lucrări de cadastru și înscriere în Cartea funciară.

Referitor la preluarea de către *ANAR*, de la *Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare (ANIF)*, de bunuri aparținând domeniului public al statului, deși a fost întocmit *Protocolul de predare-primire* dintre *ANIF* și *ANAR*, procesele verbale de predare – primire nu s-au finalizat, iar proiectul de hotărâre a Guvernului pentru modificarea și completarea *anexei nr. 3* și a *anexei nr. 12* la *Hotărârea Guvernului nr. 1.705/2006* nu a fost aprobat.

Conducerea ANAR consideră că înscrierea bunurilor din domeniul public al statului în cartea funciară va întârzia foarte mult, deoarece costurile pentru întocmirea documentației cadastrale și înscrierea dreptului de proprietate a statului se suportă de la bugetul statului și nu sunt alocate fonduri suficiente în acest scop, deși *ANAR* a solicitat alocarea acestor sume.

2. Ordonatorul de credite nu a luat măsuri cu privire la deprecieri ale activelor care au fost consemnate de comisia de inventariere

În prezent *ANAR* deține terenuri și clădiri în valoare de **3.842.800 lei** (conform ultimei evaluări), adjudecate prin executare silită de la *SC RAF INVEST SRL* și *SC ASTERRA SRL*, la data de 03.01.2005, în contul creanțelor deținute la acestea.

Inițial, *ANAR* a încheiat **contractele de recuperare creanțe** nr. 3967/2003 cu *SC ASTERRA SRL* și 1698/2003 cu *SC RAF INVEST SRL*. Ulterior, *ANAR* a încheiat cu cele două firme **contractele de garanție imobiliară** nr. 761/2004 și 762/2004, pentru a asigura creanțele cedate spre recuperare. Imobilele care au făcut obiectul garanției (ferme agricole din comuna Seaca, jud. Teleorman) au fost evaluate, la momentul încheierii contractelor de garanție, la **108.177.063.755 lei** (denominat **10.817.706 lei**) pentru *SC ASTERRA SRL* și respectiv **102.730.878.647 lei** (denominat **10.273.088 lei**) pentru *SC RAF INVEST SRL*.

Referitor la nivelul creanțelor cedate, documentele puse la dispoziție de entitate conțin informații necorelate. Astfel, în cererile de reeșalonare, *SC ASTERRA SRL* și *SC RAF INVEST SRL* fac referire la datorii de **7.154.630 lei**, respectiv **6.645.503 lei**. Totodată, din adresa transmisă de *ANAR* către Firma *Boștină și Asociații* (care a acordat entității asistență juridică în această speță) rezultă următoarea situație a creanțelor cedate către *SC RAF INVEST SRL* și *SC ASTERRA SRL*:

- *SC RAF INVEST SRL*: **14.069.836 lei**

- *SC ASTERRA SRL*: **13.229.433 lei**.

SC RAF INVEST SRL și *SC ASTERRA SRL* au fuzionat, formând *SC ESTERRA INVEST*. Datorită faptului că *SC ESTERRA INVEST* nu a achitat datoriile, s-au încheiat convențiile de executare silită **nr. 248/2004 și 249/2004**.

Pentru imobilele care au constituit garanție a fost organizată o primă procedură de licitație, la care nu s-a prezentat nici un ofertant. Conform *art. 509 alin (5) din Codul de procedură civilă*, procedura de licitație s-a reluat, imobilele care au făcut obiectul garanției fiind **adjudecate de ANAR**, astfel:

- garanția imobiliară de la *SC ASTERRA SRL* a fost adjudecată la valoarea de **8.313.280 lei**, respectiv **76,85%** din valoarea evaluată;

- garanția imobiliară de la *SC RAF INVEST SRL* a fost adjudecată la valoarea de **5.934.618 lei**, respectiv **57,77%** din valoarea evaluată.

În urma executării silite nu a fost acoperită întreaga valoare a datoriei celor două societăți față de *ANAR*, din situația prezentată de către departamentul economic reieșind o diferență nerecuperată de **2.856.107 lei**.

În octombrie 2006, ulterior procedurii de executare silită, *SC ESTERRA INVEST* a intrat în procedură de insolvență, și a fost lichidată prin procedura falimentului, la care *ANAR* a fost înscrisă la masa credală cu datoria de 2.856.107 lei, dar aceasta nu a fost recuperată.

Urmare reevaluărilor efectuate în cursul anului 2008 și al anului 2014, valoarea imobilelor intrate în patrimoniul *ANAR* prin modalitatea prezentată mai sus a scăzut la 3.842.800 lei, aceasta fiind de 18% din valoarea înscrisă în contractele de garanție imobiliară și cu 10.405.098 lei mai puțin decât valoarea înregistrată în urma executării silite. Ca urmare, *ANAR* a suportat un prejudiciu total de 13.261.205 lei (10.405.098 + 2.856.107).

Menționăm că în anul 2007, *Direcția Națională Anticorupție - serviciile teritoriale București și Slobozia* au ridicat mai multe documente de la *ANAR* referitoare la relațiile acesteia cu *SC RAF INVEST SRL* și *SC ASTERRA SRL*, pentru instrumentarea **Dosarului nr. 61/P/2007**. De asemenea, în același an, *Serviciul de Investigare a Fraudelor din cadrul Inspectoratului de Poliție al Județului Teleorman* a solicitat documente referitoare la relațiile comerciale ale *ANAR* cu *SC ASTERRA SRL*, în interesul cercetărilor din dosarul penal nr. 615/P/2006. *ANAR* nu a fost parte în aceste dosare și nu cunoaște conținutul și modul cum s-au finalizat acestea.

Conducerea ANAR nu a avut obiecțiuni cu privire la această constatare.

E. Respectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în administrarea patrimoniului public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale, precum și în utilizarea fondurilor publice

1. Efectuarea de cheltuieli în sumă de 66.981 lei fără respectarea principiilor buneii gestiuni financiare, prin închirierea unui spațiu pe care entitatea nu l-a utilizat

În baza *referatului de necesitate nr. 77/26.09.2013*, în data de 25.11.2013 a fost încheiat între *ANAR* și *SC ACTIV INTERMED SERVICES SRL* *Contractul de închiriere nr. 21317/20.12.2013* pentru un spațiu de depozitare de 98 m², situat la subsolul imobilului din str. Ion Câmpineanu nr. 11, care este în proprietatea *SC Union International Center SA*, pentru care *ANAR* achită lunar chirie la tariful de 10 euro/m² și taxe de servicii de 4 euro/m², respectiv 1372 euro/lună.

Din verificarea efectuată s-a constatat că, la data inițierii misiunii de control, spațiul de 98 m² pentru care a fost achitată chiria începând cu 01.12.2013, nu era utilizat. Închirierea acestui spațiu, a generat pentru *ANAR* cheltuieli neeconomice și ineficiente în valoare de 66.981 lei, reprezentând contravaloare chirie și taxă de servicii plătite în cursul 2014.

Conducerea ANAR și-a însușit această constatare și a luat măsuri de utilizare a spațiului ca depozit.

2. Efectuarea de cheltuieli ineficiente și neeconomice în sumă de 227.910 lei, reprezentând cheltuieli de întreținere și utilități pentru imobilul din str. Edgar Quinet nr. 6, sector 1 București, aflat în administrarea ANAR, în perioada în care acesta nu a fost utilizat

Conform *art. 1 alin (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 107/2002*, *sediul Administrației Naționale "Apele Române" este în municipiul București, str. Edgar Quinet nr. 6, sectorul 1*.

Până în februarie 2014, *ANAR* a fost în litigiu cu *Primăria Generală a Municipiului București*, obiectul litigiului fiind „dreptul de proprietate (...) asupra imobilului, construcție și teren, situat în București, str. Edgar Quinet nr. 6, sector 1”. Prin *Hotărârea Tribunalului București din 10.04.2012 și Decizia nr. 659/20.02.2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție*,

dreptul de proprietate asupra imobilului din str. Edgar Quinet nr. 6, sector 1 București revine *ANAR*, definitiv și irevocabil.

Acest imobil nu a fost utilizat începând cu luna octombrie 2012 când sediul *ANAR* s-a stabilit în incinta *Union Business Center*. Reprezentanții entității susțin că imobilul este impropriu, necesitând ample lucrări de renovare pentru a putea fi utilizat și, în consecință, a fost luată decizia de către conducerea entității de a închiria un alt spațiu pentru sediul *ANAR*.

Neutilizarea imobilului a generat cheltuieli ineficiente și neeconomice în sumă de **227.910 lei**, din care: *ASCENSORUL*: 10.004 lei, *REBU*: 782 lei, *APA NOVA*: 10.935 lei, *GDF SUEZ*: 109.018 lei, *ENEL ENERGIE MUNTENIA*: 97.171 lei.

Conducerea ANAR susține că, pe de o parte nu are drept de inițiativă legislativă, iar pe de altă parte a depus și depune diligențe pentru aducerea sediului la starea corespunzătoare desfășurării activității. Dar, până în momentul finalizării controlului, echipa de auditori publici externi nu a constatat luarea unor măsuri de această natură.

F. Modul în care a fost fundamentat, aprobat, executat și raportat bugetul de venituri și cheltuieli al ANAR

Din verificarea efectuată s-au constatat deficiențe în ceea ce privește modul de repartizare de către ordonatorul de credite a bugetului de venituri și cheltuieli al *ANAR*, astfel:

a) din totalizarea creditelor bugetare repartizate de ordonatorul de credite la data de 28.06.2013 a rezultat că valoarea acestora este mai mare decât valoarea creditelor bugetare aprobate conform *Hotărârii Guvernului nr. 337/04.06.2013*;

b) din totalizarea creditelor bugetare repartizate la data de 20.12.2013 de ordonatorul de credite pentru bugetul propriu și pentru bugetele instituțiilor publice din subordine, a rezultat că valoarea acestora este mai mică decât valoarea creditelor bugetare aprobate conform *HG nr. 337/04.06.2013*;

c) conform prevederilor art. 16 din *Hotărârea Guvernului nr. 1176/2005 privind aprobarea Statutului de organizare și funcționare a Administrației Naționale "Apele Române"*, excedentul de fonduri realizat la finele fiecărei luni, după acoperirea cheltuielilor prevăzute în bugetul de venituri și cheltuieli aprobat, se virează în contul *ANAR*, în vederea finanțării cheltuielilor curente și de capital ale altor administrații bazinale de apă. Modalitatea în care se vor face vărsămintele trebuie reglementată prin ordin al conducătorului autorității publice centrale în domeniul apelor. Din verificarea efectuată, s-a constatat că nu au fost elaborate norme prin care să fie reglementată modalitatea de efectuare a vărsămintelor către administrațiile bazinale de apă.

II. Evaluarea activităților de control și audit intern ale entității verificate

În evaluarea **sistemului de control intern/managerial**, s-a analizat implementarea standardelor de control intern, inclusiv rezultatele activității compartimentului de audit intern. De asemenea, a fost avut în vedere și modul de funcționare a controlului financiar preventiv, ca una dintre principalele activități de control ce trebuie stabilite de către conducătorii entităților.

Pentru perioada supusă verificării, urmare evaluării efectuate, au fost constatate următoarele:

a) sistemul de control intern/managerial este parțial implementat; sunt elaborate un set de proceduri care pot preveni materializarea riscurilor;

b) la nivelul entității nu au fost identificate riscurile pe care le pot genera activitățile și, implicit, nici modalitățile concrete de acțiune pentru minimizarea lor astfel că pot apărea, fără a fi anticipate (așa cum a rezultat și din verificarea efectuată de auditorii publici externi), diverse

abateri de la normele legale în vigoare aplicabile entității în ceea ce privește gestionarea patrimoniului public și/sau privat și în gestionarea sumelor alocate de la bugetul de stat sau din surse proprii pentru desfășurarea activității; neidentificarea riscurilor a avut drept consecință faptul că nu au fost stabilite responsabilități clare fiecărui salariat în parte.

c) nu au fost identificate toate activitățile procedurabile din cadrul *ANAR* și, în consecință, nu au fost elaborate proceduri operaționale de lucru pentru toate aceste activități, ceea ce a condus fie la interpretări eronate ale legislației, fie la aplicări eronate ale legislației;

d) în ceea ce privește formele efective de control aplicate, se constată că există un control ierarhic, care se materializează prin avizarea/aprobarea documentelor emise de salariați și se realizează o evaluare a activității anuale a fiecărui salariat, dar care nu relevă faptul că au existat situații de neîndeplinire corectă sau în totalitate a atribuțiilor de serviciu;

e) în programele de pregătire profesională a personalului nu a fost prevăzută pregătirea profesională a întregului personal în domeniul controlului intern/managerial, astfel că la nivelul personalului noțiunea de control intern este încă o noțiune abstractă, fără conținut și fără aplicabilitate practică.

În ceea ce privește **activitatea de audit public intern**, trebuie menționat faptul că în perioada verificată a fost angajată o singură persoană în cadrul structurii respective, activitatea acesteia concretizându-se în rapoarte de audit valorificate de conducerea entității inclusiv prin cercetări disciplinare și prin sesizarea organelor de urmărire penală.

Referitor la **activitatea de control financiar preventiv propriu** s-au constatat următoarele:

- controlul financiar preventiv propriu la nivelul entității a fost organizat în baza deciziilor directorului general, prin care au fost numite persoanele care acordă viza de control financiar preventiv propriu în funcție de mărimea operațiunii economice, iar în sfera de aplicare a acestuia au fost prinse toate operațiunile economice derulate în entitate;

- în perioada supusă controlului, nu au existat operațiuni economice respinse la viza de control financiar preventiv, însă au existat numeroase situații de restituire a documentelor prezentate la viză din diverse motive, prezentate în Notele de restituire;

- nici una din persoanele care exercită activitatea de control financiar preventiv propriu nu a instituit *Registrul privind operațiunile prezentate la viza de control financiar preventiv*, în care să fie înscrise documentele prezentate la viză;

- nu toate documentele puse la dispoziția echipei de auditori care, conform legii, trebuiau prezentate pentru exercitarea controlului financiar preventiv, poartă viza persoanei desemnate să exercite acest control;

- nu au fost elaborate liste proprii de verificare a operațiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu în care să fie înscrise elementele de fond ce urmează a fi verificate.

Principala cauză care a determinat apariția acestor disfuncții este absența procedurilor operaționale care să reglementeze această activitate, interpretarea eronată a prevederilor legale și neaplicarea integrală a prevederilor cadrului normativ.

Față de aspectele rezultate în urma evaluării proiectării și implementării sistemului de control intern la nivelul *ANAR* apreciem existența unui mediu de control parțial conform iar nivelul de încredere în acesta este scăzut întrucât în urma testării controalelor au fost constatate unele deficiențe.

III. Prezentarea sintetică a constatărilor rezultate în urma acțiunilor de verificare efectuate la entitățile subordonate

Camerele de conturi teritoriale au efectuat, în acest an, misiuni de control financiar la nouă administrații bazinale de apă, ordonatori terțiari de credite din subordinea *ANAR*, respectiv la:

- **ABA Someș-Tisa** (Camera de Conturi a Județului Cluj);
- **ABA Crișuri** (Camera de Conturi a Județului Bihor);
- **ABA Banat** (Camera de Conturi a Județului Timiș);
- **ABA Jiu** (Camera de Conturi a Județului Dolj);
- **ABA Argeș-Vedea** (Camera de Conturi a Județului Argeș);
- **ABA Buzău-Ialomița** (Camera de Conturi a Județului Buzău);
- **ABA Siret** (Camera de Conturi a Județului Bacău);
- **ABA Prut – Bârlad** (Camera de Conturi a Județului Iași);
- **ABA Dobrogea – Litoral** (Camera de Conturi a Județului Constanța).

În rapoartele de control încheiate de către camerele de conturi au fost consemnate cazuri de nerespectare a reglementărilor legale constatându-se o serie de abateri și nereguli care au generat **prejudicii** în sumă totală de **45.849.528 lei**, din care 32.625.329 lei create bugetului de stat și 13.224.199 lei create instituțiilor publice (administrații bazinale).

Totodată, au fost constatate **venituri suplimentare datorate bugetului de stat** în sumă de **415.258 lei** și **abateri de la legalitate și regularitate cu impact asupra realității și acurateței situațiilor financiare**, estimate la **1.687.108.442 lei**.

Constatările camerelor de conturi în cadrul misiunilor de control efectuate la administrațiile bazinale de apă au vizat abateri structurate după cum urmează:

1. Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

1. Nu au fost înregistrate corect penalitățile datorate de clienți pentru neachitarea la scadență a contravalorii facturilor emise pentru închirierea terenurilor situate în albiile minore ale cursurilor de apă, astfel că nu s-a urmărit obligația de plată a cotei de 50% cuvenită bugetului de stat, în sumă de **294.216 lei (ABA Siret)**.

2. Nu au fost înregistrate în contabilitate garanțiile de bună execuție, în sumă totală de **899.370 lei (ABA Argeș - Vedea)**.

3. Reevaluările bunurilor din domeniul public și privat al statului, în sumă de **638.899.521 lei**, efectuate în perioada 2008-2014, au fost înregistrate ca rezerve din reevaluare, fără a fi corectată valoarea fondurilor corespunzătoare (**ABA Dobrogea - Litoral**).

4. Au fost înregistrate eronat în contabilitate alocațiile bugetare pentru investițiile în curs, în sumă de **285.741.436 lei**, cât și bunuri din domeniul privat al statului, în sumă de **15.958.921 lei (ABA Dobrogea - Litoral)**.

5. Între valoarea bunurilor din domeniul public al statului înregistrată în contabilitate și cea rezultată pe baza inventarului întocmit există o diferență de **332.909.419 lei (ABA Crișuri)**;

6. Înregistrările contabile privind fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul public și privat al statului, corectate cu diferențele din reevaluarea activelor fixe corporale, sunt mai mici cu **48.938.600 lei** față de valoarea activelor existente în patrimoniu (**ABA Buzău - Ialomița**).

7. Nu s-au înregistrat în contabilitate accesoriile (penalitățile) în sumă de **2.335.135 lei**, aferente unor creanțe din categoria *clienți incerti*, aflate pe rolul instanțelor de judecată, deși cuantumul penalităților a fost transmis compartimentului juridic în vederea începerii executării silite a creanțelor (**ABA Dobrogea – Litoral**).

2. Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat, în cuantumul și la termenele prevăzute de lege, precum și identificarea cauzelor care au determinat nerealizarea acestora

1. Nu s-au realizat venituri în sumă de **199.874 lei** și nu s-a virat la bugetul de stat cota-parte de 50% din acestea, respectiv **99.937 lei**, ca urmare necalculării și neperceperii chiriei, pe

toată perioada punerii la dispoziție a albiilor minore aparținând domeniului public al statului, pentru construcția de microhidrocentrale (**ABA Argeș - Vedea**).

2. Nu s-a virat la bugetul de stat suma de **107.956 lei**, reprezentând cota parte de 50% din volumul penalităților calculate și încasate de la clienți, ca urmare neachitării de către aceștia la scadență a contravalorii facturilor reprezentând închirierea terenurilor situate în albiile minore ale cursurilor de apă, proprietate publică a statului, pentru exploatarea agregatelor minerale (**ABA Siret**).

3. Nu s-a calculat, înregistrat și virat la bugetul de stat suma de **120.526 lei**, reprezentând dobânzi și penalități de întârziere generate de virarea cu întârzieri mari a cotei de 50% din închirierea/concesionarea de terenuri situate în albiile minore ale cursurilor de apă (**ABA Buzău - Ialomița**).

4. Nu s-au calculat, înregistrat și încasat dobânzile și penalitățile de întârziere la abonamentele de utilizare/exploatare a nisipurilor și pietrișurilor în perioada verificată. Valoarea estimate a abaterii este în sumă de **21.343 lei** (**ABA Crișuri**).

5. Nu s-au calculat și nu s-a urmărit încasarea dobânzilor și penalităților în sumă de **39.508 lei**, cuvenite pentru neplata la termenele stabilite în contracte și abonamente (**ABA Prut-Bârlad**).

6. Nu s-au realizat venituri în sumă de **121.590 lei**, cuvenite din valorificarea lacurilor naturale date în administrare administrației bazinale (**ABA Dobrogea – Litoral**). Astfel, dintr-un total de 22 lacuri, aflate în administrarea **ABA Dobrogea – Litoral**, care figurează în anexa 12 la inventarul bunurilor din domeniul public al statului, atestat prin *Hotărârea Guvernului nr. 1705/2006*, entitatea administrează în fapt numai trei lacuri. Dreptul de administrare nu poate fi exercitat de **ABA Dobrogea – Litoral**, deoarece sunt în derulare contracte de concesiune încheiate cu diverși utilizatori de *Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură (ANPA)* pe durata de 49 ani (termen maxim anul 2050), lacurile nefiind libere de sarcini. Odată cu trecerea lacurilor în administrarea ANAR, *ANPA* nu a cesionat și drepturile din contractele de concesiune, încasând venituri anuale de **121.590 lei** (echivalent a 30.397,40 euro).

3. Utilizarea fondurilor alocate de la bugetul de stat

1. Au fost majorate fără temei legal cheltuielile și plățile în sumă estimativă de **28.723.489 lei**, aferente obiectivului de investiții „*Ecologizare râu Bega sectorul Timișoara - Frontiera Serbia, jud. Timiș*”, prin plata unor lucrări ce nu vizau obiectivul menționat (**ABA Banat - Timișoara**).

2. Nerespectarea cadrului legal privind achizițiile publice în legătură cu atribuirea și administrarea contractului de achiziție publică de lucrări de proiectare și execuție a obiectivului de investiții „*Supraînălțare dig mal stâng râu Jijia amonte confluența cu râul Prut*”, contract încheiat cu *SC LESCACI COM SRL* Negrești Oaș, a provocat prejudicii în sumă de **3.901.840 lei**, din care au fost recuperați în timpul controlului 454.648 lei (**ABA Prut-Bârlad**).

3. Efectuarea de plăți nejustificate în valoare de **89.913 lei**, în cadrul contractelor de execuție de lucrări la obiectivul de investiție „*Acumulare nepermanentă Corbești județul Bihor*” (**ABA Crișuri - Oradea**).

4. La calculul situațiilor de plată pentru lucrările de investiții facturate și plătite din alocații bugetare după data de 01.10.2014, cota de CAS nu a fost diminuată de la 20,8% la 15,8%, conform prevederilor *legale*; s-au constatat plăți necuvenite către constructori în sumă de **94.911 lei**, precum și dobânzi și penalități de întârziere de **5.484 lei**, care vor fi actualizate la data plății (**ABA Argeș - Vedea**).

5. S-au efectuat plăți necuvenite în sumă totală de **66.294 lei**, pentru care în timpul controlului s-au calculat dobânzi și penalități de întârziere, în sumă de **2.284 lei**, către antreprenorii *SC „DIMAR” SRL București*, *SC „PRESCONSTRUCT OĂȘ” SRL Negrești Oaș* și

SC „GECOROM” SA Craiova, pentru lucrările efectuate la trei obiective de investiții (ABA Jiu).

6. S-a achitat din alocațiile bugetare pentru investiții, către SC Construcții Hidrotehnice SA Iași, contravaloarea unor lucrări neexecutate precum și a unor materiale nepuse în operă, în valoare totală de **43.195 lei**, aferente obiectivului de investiții „Regularizări râu Buzău pe zona Întorsura Buzăului - Sita Buzăului jud. Covasna loc. Zăbrătău” (ABA Buzău – Ialomița).

7. S-au efectuat plăți nejustificate din alocațiile bugetare către SC APASCO SA Mâneciu, în sumă de **6.950 lei**, ca urmare a înscrierii de către constructor, în situația de plată, a unor prețuri unitare mai mari la saci de plastic (geocontainiere) decât prețurile unitare din ofertă și din factura de procurare, pentru obiectivului de investiții „Punerea în siguranță a digului de pe malul drept al fluviului Dunărea, pe Brațul Borcea” (ABA Buzău – Ialomița).

8. S-au efectuat plăți nejustificate din alocațiile bugetare pentru investiții, către SC CLIF SA Constanța, a contravalorii unor lucrări, care nu au putut fi certificate cu ocazia controlului în teren, în valoare totală de **10.075 lei**, aferente obiectivului de investiții „Lucrări de apărare împotriva inundațiilor în BH Buzău, aval de acumularea Siriu, pentru subbazinul Bâsca Mare și Bâsca Rozilei, jud. Buzău” (ABA Buzău – Ialomița).

Pentru abaterile înregistrate la obiectivul de investiții „Ecologizare râu Bega sectorul Timișoara - Frontiera Serbia, jud. Timiș” a fost sesizată Direcția Națională Anticorupție, Serviciul Teritorial Timișoara, întrucât există indicii de comitere a unor infracțiuni.

4. Calitatea gestiunii economico-financiare

1. S-au efectuat plăți necuvenite în perioada 2012 – 2014 în sumă estimativă de **4.210.536 lei** la 12 obiective de investiții, prin acceptarea integrală la plată a situațiilor de lucrări întocmite de constructori, în care s-au înscris și decontat cantități de lucrări mai mari decât cele real executate sau materiale nepuse în operă, plătite, nerecepționate și neînregistrate în evidența gestionară și contabilă a instituției (ABA Argeș - Vedea).

2. Au fost efectuate plăți nejustificate în valoare de **46.128 lei** în cadrul contractelor de proiectare și execuție de lucrări, la obiectivul de investiție „Reabilitare instalație de acționare hidraulică vane plane golire de fund și semifund Acumulare Colibița-jud. Bistrița Năsăud” (ABA Someș - Tisa).

3. La lucrările executate pentru obiectivul de investiții „Sediu administrativ SGA Dolj - laborator ABA Jiu și împrejmuire incintă, localitatea Craiova, județul Dolj au fost efectuate plăți necuvenite către constructor în sumă de **26.767 lei**, pentru care au fost calculate dobânzi și penalități de întârziere, în suma de **11.306 lei** (ABA Jiu).

4. S-au ordonanțat și plătit cheltuieli neprevăzute în bugetul instituției în sumă de **50.000 lei**, reprezentând amenzi, ca urmare a aplicării sancțiunii contravenționale de către ANRMAP și pentru care nu s-au luat măsuri de recuperare de la persoanele care se fac vinovate (ABA Siret = 40.000 lei și ABA Banat = 10.000 lei).

5. Nu s-a depus garanția de bună execuție în sumă de **18.695 lei** de către SC SAVIROD SRL SUCEAVA în contul de disponibil al beneficiarului, pentru lucrările efectuate la obiectivul de investiții „Lucrări de regularizare a pârâului Sucevița și a afluenților pe tronsonul Sucevița – Volovăț, județul Suceava” în baza contractului de lucrări și a ordinului de începere a lucrărilor (ABA Siret).

6. S-a majorat nejustificat cu suma de **375.051 lei** valoarea lucrărilor executate pentru următoarele obiective de investiții: Amenajare râu Moldova pentru apărarea frontului de captare a orașului Fălticeni la Baia, județul Suceava, Etapa a II-a, Amenajarea complexă Vf. Câmpului jud. Suceava și Botoșani; Amenajare râu Moldova și afluenți pe sectorul Fundu Moldovei – Gura Humorului, județul Suceava; Refacerea amenajării râului Moldova în zona

sursei de alimentare cu apă a oraşului Roman frontul Pildeşti – Simioneşti, judeţul Neamţ; Amenajare râu Bistriţa şi afluenţi pe sectorul Iacobenii - Sabasa, judeţul Suceava şi Neamţ; majorarea s-a datorat unor nereguli precum:

- la actualizarea devizelor de lucrări furnizorul a practicat un curs leu/euro mai mare decât cel din data facturării, contrar prevederilor contractuale;
- s-a aplicat un indice total al preţurilor de consum mai mare decât cel rezultat între luna ofertei (august 2008) şi luna facturării lucrărilor;
- s-a aplicat o cotă procentuală de 0,93% reprezentând serviciile de verificarea execuţiilor lucrărilor de construcţii din punct de vedere cantitativ şi calitativ;
- actualizarea tuturor elementelor de cost care au stat la baza fundamentării preţurilor din situaţiile de lucrări s-a făcut fără prezentarea documentelor care să motiveze influenţa variaţiei preţurilor (**ABA Siret**).

7. Nu s-a actualizat valoarea bunurilor cuprinse în anexa nr. 12 la Hotărârea Guvernului nr. 1705/2006 privind aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, cu suma de **654.378.566 lei (ABA Siret cu 9.339.409 lei şi ABA Dobrogea – Litoral cu 645.039.157 lei)**.

8. Nu s-a respectat legislaţia privind achiziţiile publice şi s-au angajat şi efectuat cheltuieli care nu se justifică şi care au condus practic la prejudicierea bugetului entităţii cu suma de **599.332 lei (ABA Banat)**. Pentru această abatere, s-a propus sesizarea organelor de urmărire penală, întrucât există indicii temeinice privind săvârşirea de infracţiuni.

9. Nu au fost intabulate şi înscrise la cartea funciară bunuri în valoare totală de **338.753.748 lei**, din care: 15.319.150 lei reprezintă active preluate de la Agenţia Naţională de Îmbunătăţiri Funciare, 64.185.904 lei sunt investiţii noi, recepţionate, 141.537.330 lei sunt lucrări hidrotehnice (diguri, baraje, regularizări, foraje, borne, clădiri) şi 117.711.364 lei sunt aferenţi unor bunuri reprezentând cadru natural (lacuri, faleze, cursuri de apă) (**ABA Dobrogea – Litoral**).

IV. Carenţe, inadvertenţe sau imperfecţiuni ale cadrului legislativ identificate cu ocazia controlului, care au favorizat apariţia deficienţelor constatate

Din consultarea actelor normative care reglementează activitatea ANAR, respectiv **Legea apelor nr. 107/1996, Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 107/2002 privind înfiinţarea Administraţiei Naţionale "Apele Române" şi Hotărârea Guvernului nr. 1176/2005 privind aprobarea Statutului de organizare şi funcţionare a Administraţiei Naţionale "Apele Române"**, s-a constatat că în conţinutul acestora există unele inadvertenţe legislative, după cum vom arăta mai jos.

1. La art. 6¹ alin (1) din **Legea nr. 107/1996** se prevede: „În coordonarea autorităţii publice centrale din domeniul apelor se înfiinţează Administraţia Naţională «Apele Române», instituţie publică de interes naţional, cu personalitate juridică, **finanţată din venituri proprii**, aşa cum sunt definite în art. 80, prin reorganizarea Administraţiei Naţionale «Apele Române» care funcţiona cu statut de regie autonomă.”

La art. 80 din acest act normativ nu se dă o definiţie a veniturilor proprii. Referitor la finanţarea ANAR se prevede: „Mecanismul economic specific domeniului gospodăririi cantitative şi calitative a resurselor de apă include sistemul de contribuţii, plăţi, bonificaţii şi penalităţi ca parte a modului de finanţare a dezvoltării domeniului şi de asigurare a funcţionării Administraţiei Naţionale «Apele Române».”

Dar, la art. 85 din acelaşi act normativ se menţionează:

„(1) **Finanţarea investiţiilor** privind lucrările, construcţiile sau instalaţiile de gospodărire a apelor, altele decât cele de apărare împotriva inundaţiilor, se asigură, total sau parţial, după caz, din:

a) **bugetul de stat sau bugetele locale**, pentru lucrările de utilitate publică, potrivit legii;

b) **fondurile utilizatorilor de apă**, pentru lucrările aparținând acestora;

c) **fonduri obținute prin credite sau prin emiterea de obligațiuni, garantate de Guvern ori de autoritățile administrației publice locale**, pentru lucrări de utilitate publică sau pentru asociații de persoane care vor să execute astfel de lucrări;

d) **alte surse**.

(2) **Finanțarea lucrărilor, construcțiilor și instalațiilor noi de apărare împotriva inundațiilor se asigură după cum urmează:**

a) pentru râurile de ordinul 1, așa cum sunt acestea definite în Cadastrul apelor, sumele se alocă de la **bugetul de stat** și de la **bugetul Administrației Naționale "Apele Române"**;

b) pentru râurile de ordinul 2 și ordinul 3 și afluenții acestora, așa cum sunt acestea definite în Cadastrul apelor, sumele se alocă de la **bugetul de stat, bugetele locale**, în limita sumelor aprobate anual cu această destinație, și de la **bugetul Administrației Naționale "Apele Române"**.

Totodată, conform prevederilor art. 4 din **OUG nr. 107/2002**, sursele de finanțare a cheltuielilor generate de activitatea ANAR, sunt următoarele:

- din **venituri proprii** se asigură acoperirea cheltuielilor pentru funcționarea entității (art. 4 alin 1);

- din **bugetul de stat**, se asigură cheltuielile pentru:

a) acțiunile operative de interes public de apărare împotriva inundațiilor, fenomenelor hidrometeorologice periculoase și accidentelor la construcțiile hidrotehnice, precum și cele pentru constituirea stocului de materiale și mijloace de apărare;

b) întreținerea și repararea lucrărilor cu rol de apărare împotriva inundațiilor, refacerea și repunerea în funcțiune a lucrărilor de gospodărire a apelor afectate de calamități naturale sau alte evenimente deosebite;

c) repararea lucrărilor de gospodărire a apelor din domeniul public al statului, care se află în administrarea ANAR, cu rol de apărare împotriva inundațiilor, și activitățile operative de apărare împotriva inundațiilor;

d) refacerea și repunerea în funcțiune a lucrărilor de gospodărire a apelor din domeniul public al statului, care se află în administrarea Administrației Naționale «Apele Române», afectate de calamități naturale sau de alte evenimente deosebite;

e) cunoașterea resurselor de apă, precum și activitățile de hidrologie operativă și prognoză hidrologică;

- din **venituri proprii și în completare de la bugetul de stat** se acoperă cheltuielile pentru realizarea sarcinilor rezultate din aplicarea convențiilor și acordurilor internaționale din domeniul apelor și implementarea directivelor *Uniunii Europene* din domeniul apelor, în scopul îndeplinirii angajamentelor luate de statul român prin acordurile și convențiile internaționale.

Această modalitate de finanțare a cheltuielilor ANAR este reflectată și în bugetul de venituri și cheltuieli al acesteia, conform căruia entitatea are ca surse veniturile proprii și subvențiile de la bugetul de stat.

La art. 62 din **nr. 500/2002**, instituțiile publice se clasifică astfel din punct de vedere al finanțării:

„(1) **Finanțarea cheltuielilor curente și de capital ale instituțiilor publice se asigură astfel:**

a) **integral din bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetele fondurilor speciale, după caz;**

b) **din venituri proprii și subvenții acordate de la bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetele fondurilor speciale, după caz;**

c) *integral, din veniturile proprii.* ”

Coroborând prevederile *Legii finanțelor publice* cu prevederile *Legii apelor* și ale *Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 107/2002*, rezultă că finanțarea cheltuielilor curente și de capital ale ANAR nu este asigurată în integralitate din venituri proprii, așa cum este prevăzut în *Legea apelor nr. 107/1996*, ci este asigurată din venituri proprii și în completare cu subvenții de la bugetul de stat. În consecință, entitatea se încadrează în categoria instituțiilor publice finanțate conform prevederilor art. 62 alin 1 lit. b din *Legea finanțelor publice nr. 500/2002*.

Se impune ca prevederile art. 6¹ din *Legea apelor nr. 107/1996* să fie corectate astfel:

„În coordonarea autorității publice centrale din domeniul apelor se înființează Administrația Națională «Apele Române», instituție publică de interes național, cu personalitate juridică, finanțată din venituri proprii și subvenții acordate de la bugetul de stat, așa cum sunt prevăzute în art. 80 și art. 85, prin reorganizarea Administrației Naționale «Apele Române» care funcționa cu statut de regie autonomă.”

2. Prin art. XIII al *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 26/2012* privind unele măsuri de reducere a cheltuielilor publice și întărirea disciplinei financiare și de modificare și completare a unor acte normative, a fost modificat alineatul (8) al articolului 4 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 107/2002* privind înființarea *Administrației Naționale "Apele Române"*, cu modificările și completările ulterioare, acesta primind următorul conținut: ***„Bugetul de venituri și cheltuieli al Administrației Naționale «Apele Române» se aprobă prin hotărâre a Guvernului.”***

Însă, această modificare nu a fost preluată și în conținutul *Hotărârii Guvernului nr. 1176/2005*, conform căreia: ***„Bugetul de venituri și cheltuieli al Administrației Naționale "Apele Române" se aprobă de consiliul de administrație, cu acordul conducătorului autorității publice centrale din domeniul apelor, în condițiile legii.”***(art. 16 alin 2).

În acest context, se impune modificarea conținutului art. 16 alin 2 din *Hotărârea Guvernului nr. 1176/2005*, în conformitate cu prevederile *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 26/2012*.

3. La art. 80(2) din *Legea apelor nr. 107/1996*, cu modificările și completările ulterioare, se prevede: ***„Mecanismul economic specific domeniului gospodăririi cantitative și calitative a resurselor de apă include sistemul de contribuții, plăți, bonificații și penalități ca parte a modului de finanțare a dezvoltării domeniului și de asigurare a funcționării Administrației Naționale «Apele Române».”***

Totodată, la art. 81(3) din același act normativ, se prevede: ***„Administrația Națională «Apele Române», în calitate de operator unic atât al resurselor de apă de suprafață, naturale sau amenajate, indiferent de deținătorul cu orice titlu al amenajării, cât și al resurselor de apă subterane, indiferent de natura lor și a instalațiilor, își constituie veniturile proprii dintr-o contribuție specifică de gospodărire a apelor plătită lunar de către toți utilizatorii resurselor de apă pe baza facturii fiscale emise, conform abonamentului de utilizare/exploatare încheiat în acest sens, care constituie titlu executoriu, din plățile pentru serviciile comune de gospodărire a apelor, din penalități specifice activității de gospodărire a apelor, din tarife pentru avizele, autorizațiile, notificările pe care le poate emite sau pe care este imputernicită să le emită, precum și din majorările de întârziere aplicate în conformitate cu prevederile legale în materie.”***

Tot în cuprinsul art. 81 sunt făcute, așa cum am mai arătat, și următoarele precizări:

✓ **Contribuțiile specifice de gospodărire a apelor în sensul legii sunt:**

- a) contribuția pentru utilizarea resurselor de apă pe categorii de resurse și utilizatori;
- b) contribuția pentru primirea apelor uzate în resursele de apă;
- c) contribuția pentru potențialul hidroenergetic asigurat prin barajele lacurilor de acumulare;

d) contribuția pentru exploatarea agregatelor minerale din albiile și malurile cursurilor de apă.

✓ Creanțele, reprezentând venituri proprii ale ANAR, se execută prin organe de executare proprii, abilitate în conformitate cu *Codul de procedură fiscală*.

✓ Utilizatorii de apă, **consumatori sau neconsumatori**, au obligația să plătească lunar cuantumul contribuției specifice de gospodărire a apelor; în caz contrar, li se vor aplica penalități de întârziere conform prevederilor *Codului de procedură fiscală*.

Din reglementările prezentate, rezultă că ANAR nu încasează un preț/tarif pentru un serviciu prestat, ci încasează o contribuție (plată eminentă bugetară, conform *Legii finanțelor publice*), datorată de utilizatorii resursei de apă, contribuție folosită apoi de ANAR pentru întreținerea calitativă și cantitativă a resursei de apă, în interesul public general, nu numai al respectivului utilizator.

Astfel, abonamentul de utilizare/exploatare a resursei de apă nu este în esență un contract comercial, ci un act administrativ, conform art. 2 alin. 1 lit. c) din *Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004*, unde se prevede: „**act administrativ - actul unilateral cu caracter individual sau normativ emis de o autoritate publică, în regim de putere publică, în vederea organizării executării legii sau a executării în concret a legii, care dă naștere, modifică sau stinge raporturi juridice; sunt asimilate actelor administrative, în sensul prezentei legi, și contractele încheiate de autoritățile publice care au ca obiect punerea în valoare a bunurilor proprietate publică, executarea lucrărilor de interes public, prestarea serviciilor publice, achizițiile publice; (...)**”.

Conform prevederilor art. 42, coroborate cu prevederile art. 1 din *Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice*, cu modificările și completările ulterioare, resursele bănești care se cuvin bugetelor instituțiilor publice finanțate integral sau parțial din bugetul de stat și bugetelor instituțiilor publice finanțate integral din venituri proprii reprezintă **venituri bugetare**.

Față de cele menționate mai sus și raportat la prevederile *Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice*, **ANAR gestionează resurse bănești ce reprezintă venituri bugetare.**

Analizând cele arătate mai sus, la semnarea Raportului de control, conducerea ANAR a făcut următoarea observație: „*Datorită necorelărilor și neconformităților legislative din domeniul gospodăririi apelor, se constată că în România nu se aplică în totalitate legislația europeană privind recuperarea costurilor pentru gestiunea resurselor de apă, cum a fost declarat la UE, existând riscul de infrigement pentru România.*” De asemenea, se afirmă că necorelările între legislația fiscală și cea care privește gospodărirea apelor provoacă disfuncționalități în organizarea și funcționarea ANAR, cu privire la contractul de muncă, regulamentul de organizare și mecanismul economic specific.

Aceste observații sunt preluate și în contestația introdusă de ANAR cu privire la unele măsuri dispuse prin decizia emisă ca urmare controlului, dar fără a se face o analiză fundamentată și fără a se propune soluții.

Având în vedere că elaborarea unei legislații adecvate în domeniu presupune cunoștințe de specialitate temeinice cu privire la gospodărirea apelor, cât și înțelegerea deplină și conformă a reglementărilor europene în acest domeniu, considerăm necesar ca Guvernul și organul legislativ să inițieze corectarea și corelarea legislației în domeniul gospodăririi apelor.

CAPITOLUL IV

Concluzia generală formulată de auditorii publici externi și măsuri dispuse de Curtea de Conturi

În urma acțiunii de control, auditorii publici externi au constatat, atât pentru entitatea verificată cât și pentru entitățile subordonate acesteia, faptul că modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale, precum și execuția bugetelor de venituri și cheltuieli nu sunt în concordanță, sub toate aspectele semnificative, cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată instituția publică și nu se respectă întotdeauna principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității.

Considerăm că abaterile constatate au ca principală cauză exercitarea unui management defectuos, favorizat de existența unui mediu de control parțial conform, care atestă un nivel de încredere scăzut.

Cu ocazia concilierii de la finalul acțiunii de control, conducerea *ANAR* a justificat abaterile constatate și prin existența unor inadvertențe ale cadrului legislativ și a exprimat intenția de a face demersuri pentru a se aduce modificările necesare cadrului legal, astfel încât acesta să conțină prevederi clare, fără a lăsa loc de interpretări diferite, și să fie corelat atât cu legislația națională, cât și cu directivele europene.

Urmare abaterilor de la prevederile legale constatate cu ocazia controalelor efectuate, directorii camerelor de conturi au emis decizii prin care s-a dispus conducerii administrațiilor bazinale de apă să ia măsurile necesare pentru înlăturarea neregulilor în activitatea financiar – contabilă, stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora.

De asemenea, pentru conducerea administrației centrale a *ANAR* s-a dispus luarea mai multor măsuri, din care menționăm:

1. În vederea reglementării situației privind perceperea dobânzilor și penalităților de întârziere pentru neîncasarea la termen a veniturilor de obținut din utilizarea/exploatarea resurselor de apă de suprafață și/sau subterane, în baza contractelor tip abonament, se vor lua măsuri pentru:

- analizarea tuturor abonamentelor de utilizare/exploatare încheiate de *ANAR* (atât *ANAR - sediul central* cât și unitățile din subordine) cu utilizatorii resursei de apă, prin prisma respectării clauzelor referitoare la măsurile asiguratorii ce trebuie luate de operatorul unic în situația neachitării la termen a facturilor emise. Se vor avea în vedere cuantumul accesoriilor, cât și modul de aplicare, conform prevederilor *Codului Fiscal* și ale *abonamentului-cadru* aprobat;

- stabilirea cu exactitate a sumelor pe care *ANAR* și entitățile din subordine nu le-au calculat și facturat, ca urmare a nerespectării cadrului legal în vigoare referitor la neachitarea în termen de către beneficiar a facturilor emise de *ANAR*, și dispunerea tuturor măsurilor legale ce se impun pentru încasarea acestora.

2. Stabilirea întinderii prejudiciului creat bugetului instituției prin angajarea și derularea în condiții nelegale a *Contractului de credit nr. 102/02.08.2010* și a *Contractului de factoring nr. 2276/29.04.2013* și luarea măsurilor pentru recuperarea acestuia.

3. În ceea ce privește achizițiile de produse necesare pentru gestionarea situațiilor de urgență generate de inundații, fenomene meteorologice periculoase, accidente la construcții hidrotehnice și poluări accidentale, derulate în cursul anilor 2012 și 2013, să se dispună măsurile legale ce se impun pentru stabilirea întinderii și recuperarea unui eventual prejudiciu creat entității prin achiziționarea acestora fără a se fi derulat o procedură de achiziție, fără existența unor angajamente legale încheiate cu furnizorii și la prețuri mai mari decât prețurile de piață practicate la data achiziției.

4. Evaluarea exactă a plăților necuvenite la nivelul *ANAR*, inclusiv la entitățile subordonate, ca urmare nerespectării prevederilor legale privitoare la efectuarea cheltuielilor de personal, și luarea măsurilor legale pentru recuperarea prejudiciului suferit.

5. Stabilirea exactă a prejudiciului produs entității prin închirierea și efectuarea lucrărilor de amenajare a spațiului din incinta *Agenciei de Voiaj CFR nr.1 București*, fără ca acesta să fie efectiv utilizat, și luarea măsurilor legale de recuperare a acestuia.

6. În ceea ce privește *Contractul de închiriere nr. 48/29.08.2012*, încheiat cu *SC Union International Center SRL*, se vor dispune măsuri cu privire la:

- efectuarea unei analize din care să rezulte suprafețele reale ocupate de *ANAR* și calcularea eventualelor sume plătite în plus, atât cu titlu de chirie cât și cu titlul de „*Taxă de servicii*”, pentru diferența de suprafață rezultată;

- stabilirea cu exactitate atât a sumelor achitate de *ANAR* de două ori, prin facturarea directă de către *SC Union International Center SRL* a contravalorii energiei electrice și includerea acestor sume facturate și în „*Taxa de servicii*”; identificarea altor situații similare, dacă este cazul;

- stabilirea cu exactitate a contravalorii serviciilor incluse în „*Taxa de servicii*” și plătite de *ANAR* fără a fi însă prestate de către *SC Union International Center SRL*;

- luarea măsurilor legale ce se impun pentru recuperarea plăților nedatorate.

7. Analizarea condițiilor în care a fost încheiat *Contractul de servicii nr. 24/30.05.2012* și efectuată plata în sumă de 81.115 lei fără contraprestație și luarea măsurilor legale pentru recuperarea sumei plătite necuvenit, cu perceperea de dobânzi și penalități de întârziere sau majorări de întârziere, după caz.

8. Dispunerea măsurilor legale ce se impun pentru dimensionarea și recuperarea plăților nelegale aferente folosirii imobilelor deținute de *ANAR* de către salariați ai acesteia.

9. Dispunerea măsurilor legale pentru:

- efectuarea demersurilor necesare în vederea reevaluării tuturor bunurilor imobile adjudecate prin executare silită, a asigurării integrității acestor bunuri și respectiv a valorificării acestora;

- efectuarea unei analize referitoare la situația creanțelor cedate, situația încasărilor și stabilirea datoriei care a rămas de recuperat;

- stabilirea unui eventual prejudiciu creat bugetului instituției prin cedarea creanțelor și luarea măsurilor în vederea recuperării acestuia.

10. Luarea măsurilor necesare și asigurarea condițiilor pentru ca inventarierea anuală a patrimoniului să se desfășoare în conformitate cu reglementările legale în vigoare, astfel încât să se stabilească situația reală a tuturor elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii ale entității, precum și a bunurilor și valorilor deținute cu orice titlu, iar situațiile financiare anuale să ofere o imagine fidelă a poziției financiare și a performanței entității pentru respectivul exercițiu financiar.

11. În vederea reglementării situației bunurilor aparținând domeniului public al statului, se vor face demersurile necesare pentru a asigura:

- includerea în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* a tuturor bunurilor din domeniul public al statului care sunt în administrarea *ANAR*;

- actualizarea valorilor de inventar pentru bunurile înregistrate în *anexa nr. 12 la Hotărârea Guvernului nr. 1.705/2006*, în conformitate cu înregistrările din evidența contabilă și cu reevaluările efectuate;

- efectuarea lucrărilor de cadastru și înscriere în Cartea funciară, în conformitate cu legislația în vigoare.

12. Respectarea prevederilor legale referitoare la aprobarea și repartizarea la unitățile subordonate a bugetelor de venituri și cheltuieli, inclusiv elaborarea și aprobarea metodologiei prin care excedentul de fonduri realizat la finele fiecărei luni de către administrațiile bazinale

de apă se virează în contul *ANAR*, în vederea finanțării cheltuielilor curente și de capital ale altor administrații bazinale de apă care înregistrează deficit.

Conducerea *ANAR* a contestat mai multe măsuri dispuse prin decizie dar, așa cum am arătat, *Comisia de soluționare a contestațiilor* a respins această contestație.

Totodată, având în vedere că, urmare verificărilor efectuate, s-au constatat fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale, cu privire la acestea au fost sesizate următoarele instituții:

- *Parchetul de pe lângă Judecătoria Târgu Mureș*, referitor la abaterile menționate la *ABA Mureș*;

- *Direcția Națională Anticorupție, Serviciul Teritorial Timișoara*, referitor la abaterile menționate cu privire la obiectivul de investiții „*Ecologizare râu Bega sectorul Timișoara - Frontiera Serbia, jud. Timiș*” și alte abateri constatate la *ABA Banat*;

- *Direcția Națională Anticorupție*, cu privire la abaterile care au legătură cu dosarele penale menționate în constatările consemnate în actul de control întocmit la *ANAR*.

ȘEF DEPARTAMENT,

Prof. univ. dr. Nicu MARCU

Consilier de Conturi

ÎNTOCMIT,

Director

Dr. ec. Gheorghe DRĂGAN

